

**Підтримай профспілки,
які захищають тебе**

РЕКВІЗИТИ:
БФ «ВІДРОДЖЕННЯ
БУДИНКУ ПРОФСПІЛОК»
ЄДРПОУ 39194889,
Р/Р 26009010079751
В АТ «УКРЕКСІМБАНК»
М. КИЄВА,
МФО 322313

УВАГА!!!

**З 10 серпня по 7 вересня 2015 року
на офіційному веб-порталі ФПУ
проводиться електронне
ПРОФСПІЛКОВЕ ГОЛОСУВАННЯ
щодо розміру мінімальної
заробітної плати на 2016 рік.
Просимо взяти участь у голосуванні.**

№ 34–35 (807–808) | 3.09.2015

профспілкові вісті

ГАЗЕТА ФЕДЕРАЦІЇ ПРОФЕСІЙНИХ СПІЛОК УКРАЇНИ

www.psv.org.ua

ТЕМА НОМЕРА | НОВИЙ НАВЧАЛЬНИЙ РІК. ЯКИМ ВІН БУДЕ?

ДЗВОНИК НА ПЕРШИЙ УРОК ПРОЛУНАВ

КОРОТКО

ПОЗИЦІЯ ПРОФСПІЛОК |
30 серпня очільник Уряду
Арсеній Яценюк у програмі
«10 хвилин з Прем'єр-міністром»
заявив про необхідність посилення відповідальності роботодавців за невилплату заробітної плати і закликав профспілки допомогти стягнути заборгованість та підтримати позицію щодо збільшення мінімальної зарплати, соціальних стандартів і пенсій. **.02**

ПРОФСПІЛКОВИЙ КЛУБ |
Відбулося третє засідання профспілкового клубу «Нове бачення»: на порядку денному – мотивація профспілкового членства. **.04**

НА МІЖНАРОДНОМУ РІВНІ |
21 серпня відбувся круглий стіл Профспілки працівників будівництва і промисловості будівельних матеріалів України в рамках Місії солідарності Інтернаціоналу будівельників і деревообробників (BWI), до складу якого входить українська профспілка. **.05**

Українські школярі розпочали новий навчальний рік. Яким він буде? Які нововведення слід очікувати учням у новому навчальному році? Чи вистачить на всіх задекларованих безплат-

них підручників? Та чи оговтаються батьки від матеріальних витрат, зібравши до школи першокласника? Про це і не тільки – у «Профспілкових вістях». **.08**

Григорій Осовий: «Ми щиро віримо в те, що й нинішні першокурсники, й ті, хто продовжує навчання в Академії, будуть саме тим ресурсом, який виведе нашу країну на якісно новий етап розвитку» **.03**

**ДОЛУЧАЙТЕСЬ
ДО ОБГОВОРЕННЯ**
Будь-який матеріал номера можна обговорити на нашому сайті www.psv.org.ua

ПОЗИЦІЯ ПРОФСПІЛОК

ПРОФСПІЛКИ ЗАВЖДИ БУЛИ ТА ЗАЛИШАЮТЬСЯ НА БОЦІ ТРУДОВОЇ ЛЮДИНИ. УРЯД ПРИЄДНУЄТЬСЯ

30 серпня очільник Уряду Арсеній Яценюк у програмі «10 хвилин з Прем'єр-міністром» заявив про необхідність посилення відповідальності роботодавців за не виплату заробітної плати і закликав профспілки допомогти стягнути заборгованість та підтримати позицію щодо збільшення мінімальної зарплати, соціальних стандартів і пенсій.

ЯК ПОВІДОМЛЯЄ ПРЕС-ЦЕНТР ФПУ, Федерація професійних спілок України вітає такі наміри Уряду, водночас наголошуючи, що протягом останніх двох років погашення зростаючої заборгованості із зарплати перед працівниками була однією з основних вимог профспілок до влади та роботодавців. (На сьогодні ця заборгованість вже сягнула 2 млрд грн, а тіньова зарплата катастрофічно зростає до 200 млрд грн).

Профспілкові активісти всієї України в зв'язку з масовими порушеннями трудових прав неодноразово наприкінці минулого року, а також навесні та влітку поточного виходили з протестними акціями до Уряду та Верховної Ради України. Саме ці питання були пріоритетними під час переговорів щодо укладення нової Генеральної угоди.

Через відверте ігнорування Урядом профспілкових звернень та пропозицій профспілки вступили в національний колективний трудовий спір з КМУ і роботодавцями й уже понад півроку домагаються погашення боргів із зарплати та підвищення соціальних стандартів. Досі тривають примирні процедури. Направлено скаргу профспілок до Міжнародної організації праці (МОП) щодо невиконання Урядом ратифікованої Україною Конвенції МОП № 95 про захист заробітної плати. У відповідь на це вже на початку вересня цього року очікується візит до України мультидисциплінарної місії МОП.

На превеликий жаль, останні три уряди разом з Верховною Радою законодавчими обмеженнями фактично зупинили державний нагляд у сфері праці і вільний доступ державних інспекторів до робочих місць, позбавили їх можливості проводити належні перевірки. Таким чином, влада самоусунулась від виконання своєї правоохоронної функції у сфері праці. Недобросовісний бізнес скористався цим, і наразі понад 4 млн осіб працюють нелегально, вони жодним чином не захищені трудовим законодавством: сотні працівників гинуть, тисячі калічаються на виробництві без соціального захисту та законних компенсацій. Як наслідок, абсолютно безправним залишається кожен третій працівник в економіці. Ось таким є результат багаторічної державної політики створення комфортних умов лише для роботи бізнес-структур, жертвуючи правами трудящих. Водночас саме профспілкові інспекції в умовах згортання державного нагляду продовжують і розширюють

свою правозахисну роботу в інтересах людини праці.

На сьогодні основний захист трудових прав працівників профспілки здійснюють силами понад 300 штатних правових та технічних інспекторів праці, а також десятків тисяч активістів первинних профспілкових організацій на громадських засадах. Лише протягом останнього року проведено 14 тис. перевірок, виявле-

різко обмежити масштаби нелегального застосування праці та виплати зарплати в конвертах, що дозволить захистити права мільйонів працюючих співвітчизників.

Слова Прем'єр-міністра мають бути підтримані ефективними урядовими рішеннями, спрямованими на кадрове, матеріальне, фінансове забезпечення повноцінної діяльності Державної служби з питань

Ми розраховуємо, що заява Прем'єр-міністра України буде втілена найближчим часом у конкретних рішеннях та законодавчих ініціативах Уряду, зокрема щодо належного підвищення розміру мінімальної зарплати, пенсій, прожиткового мінімуму та встановлення наблизених до європейського рівня нових соціальних стандартів, відновлення повноцінного державного нагляду за дотриманням трудових прав.

но 44 тис. порушень, через суди примусово стягнуто 21 млн грн заробітної плати. Однак цього вкрай мало, тому професійні спілки вітають наміри Прем'єр-міністра щодо посилення відповідальності роботодавців за не виплату заробітної плати, збільшення мінімальної зарплати, пенсії та інших соціальних гарантій. Для цього передусім вкрай важливо відновити повноцінну роботу державних інспекторів праці, забезпечити їх вільний доступ до робочих місць, як того вимагають ратифіковані Україною конвенції Міжнародної організації праці № 81, 129, щоб у найкоротший термін ліквідувати заборгованість із заробітної плати,

праці. Це створить умови для співпраці державних та профспілкових інспекторів. Зрештою, легалізація майже 200 млрд грн тіньової заробітної плати дозволить щорічно отримувати додаткових 30 млрд грн до бюджету для підвищення соціальних стандартів, зарплат освітянам, медикам та державним службовцям, а також понад 70 млрд грн на підвищення пенсій.

Отже, вимоги профспілок у процесі соціального діалогу, ведення колективних переговорів та під час розв'язання колективного трудового спору починають знаходити розуміння, підтримку і перспективи свого вирішення.

ПРИВІТАННЯ

ВІТАЄМО З ДНЕМ ЗНАНЬ!

Дорогі співчани, шановні працівники освіти, студенти та учні!

Щиро вітаю вас із Днем знань – святом, яким розпочинається новий навчальний рік і знову відкривається дорога до світу пізнання та мудрості.

1 вересня знову оживають школи, наповнюючись дзвінкими дитячими голосами, радістю зустрічей з однокласниками й вчителями. Святоко вбрані дорослі й діти, багато усмішок і квітів, нові плани і сподівання... Відкриваються двері навчальних закладів і для студентів, які прокладають свій шлях у майбутнє, здобувають омріяну професію, наполегливо йдуть до своєї мети.

У цей хвилюючий день кожен з нас із теплом у серці згадує свої шкільні та студентські роки, друзів-однокласників та своїх педагогів, які вклали в нас часточку своєї душі, навчили любити життя і рідну землю, шанувати людей та творити добро. Дякую вам, дорогі педагогі і наставники, нехай плоди вашої праці завжди радуєть вас і додають натхнення та сил. Учням і студентам зичу наполегливості й успіхів на шляху до нових знань та звершень, а батькам – мудрості та терпіння. Бажаю усім вам реалізації задумів і сподівань, підкорення нових горизонтів та зустрічей з гарними людьми. Віри в торжество справедливості, добра і достатку родинам та миру Україні!

Григорій ОСОВИЙ,

Голова Федерації профспілок України

Шановні освітяни!

Щиро вітаю вас із святом першого дзвоника – Днем знань! Це свято справді єднає нас усіх: малечу, яка вперше крокує до школи, студентів, які сміливо вступають у доросле життя, учителів, викладачів, наставників, які відкривають світ пізнання та сходження до джерел мудрості й продовжують вести всіх новими шляхами. День знань – це початок нового навчального року, старт нових здобутків, сміливих сподівань та звершень! Бажаю, щоб цей рік приніс нам мирне небо і віру в добро, реалізацію творчих намірів і життєвих планів, додав сили та натхнення. Упевнений, що спільна праця, наполегливість та єдність думок стануть запорукою успіхів у справі розвитку української освіти. Будьте мудримися. Нехай у вас і ваших дітей в житті завжди буде місце для знання та новацій, що допоможуть упоратися з усіма негараздами! Із шаном,

Георгій ТРУХАНОВ,

голова Профспілки працівників освіти і науки України

30 СЕРПНЯ – ДЕНЬ ШАХТАРЯ

Шановні працівники і ветерани вугільної промисловості!

Щиро вітаю вас із професійним святом – Днем шахтаря! Ви обрали професію, що вимагає максимальної витримки і самовідданості, та робите гідний внесок у забезпечення енергетичної незалежності країни. Ваша щоденна героїчна праця в складних умовах сьогодні заслуговує на щире повагу і нашу вдячність.

Бажаю всім шахтарським колективам стабільної, безаварійної роботи і нових трудових здобутків, працівникам і ветеранам галузі – міцного здоров'я, мирного неба, впевненості у завтрашньому дні, благополуччя й достатку в родині! З повагою,

Григорій ОСОВИЙ,

Голова Федерації профспілок України

29 СЕРПНЯ – ДЕНЬ АВІАЦІЇ УКРАЇНИ

Шановні авіатори, працівники та ветерани авіаційної промисловості!

Вітаю вас із професійним святом – Днем авіації України! Завдяки вашій самовідданій праці Україна по праву займає гідне місце серед провідних авіаційних держав світу. Примножуючи кращі традиції українського повітряного флоту та розвиваючи галузь у відповідності з міжнародними вимогами, авіапрацівники, науковці, працівники сфери авіаперевезень та авіабудування зміцнюють заслужений авторитет вітчизняної авіації на світовому ринку, роблять гідний внесок у розвиток економіки України та захист її незалежності.

У цей святковий день прийміть ширшу подяку за вашу сумлінну працю та професіоналізм! Бажаю вам мирного неба, міцного здоров'я, стабільної роботи та підкорення нових висот. Добра та затишку вашим сім'ям!

З повагою,

Григорій ОСОВИЙ,

Голова Федерації профспілок України

1 ВЕРЕСНЯ

АПСВТ ВІДЧИНИЛА ДВЕРІ ДЛЯ ПЕРШОКУРСНИКІВ

В Академії праці, соціальних відносин і туризму (АПСВТ) відбулися урочистості з нагоди Дня знань і початку нового навчального року.

Олена ОВЕРЧУК
«ПВ»

Першого вересня концертний зал АПСВТ із самого ранку напоїв студентами, їхніми батьками, викладачами Академії, її випускниками. В урочистостях з нагоди початку нового навчального року взяли участь Голова Федерації професійних спілок України Григорій Осовий, його заступник Євген Драп'ятний, а також голова Профспілки працівників оборонної промисловості України Олександр Черниш.

Присутні вшанували хвилиною мовчання пам'ять про загиблих під час бойових дій на сході України.

Студентів, викладачів та гостей свята привітала ректор Академії Вікторія Буященко, яка зазначила: «Ми з вами знаходимося в навчальному закладі, який є унікальним за своєю природою, адже його створила найпотужніша в Україні громадська організація – Федерація профспілок України». Ректор нагадала, що Академію праці, соціальних відносин було утворено у 1993 році відповідно до Закону України «Про освіту» та Постанови Президії Федерації профспілок України з метою якісної програмно-цільової підготовки спеціалістів у галузі правознавства, ринкових відносин, соціального партнерства, організації праці та управління. Поряд із застосуванням сучасних передових технологій навчання Академія використовує також багаторічний досвід і традиції вищої школи профспілкового руху. Академія сьогодні – це провідний вищий навчальний заклад України, національний осередок сучасних знань про суспільство та соціальні технології.

Голова ФПУ Григорій Осовий у своєму виступі наголосив, що це справді хвилюючий день, особливо для засновників та організаторів АПСВТ – Федерації профспілок України, яка об'єднує у своїх лавах 6 млн 420 тис. членів профспілок. Від імені

ФПУ профспілковий лідер побажав колективу Академії успіхів та нових здобутків на шляху навчання та виховання гідної зміни профспілкових фахівців. «Ми пишаємося тим, що маємо власний початковий заклад, – зазначив Григорій Осовий. – Наші випускники працюють у всіх сферах суспільної діяльності, і на кожному з напрямів ми маємо чудові приклади, коли випускники стають міністрами, очолюють громадські організації або стають визначними політиками».

Григорій Осовий наголосив, що нині маємо непростий час для навчання та праці, у країні неспокоїно, на сході України триває війна. «Ми – профспілки – хочемо миру, розвитку та процвітання нашої країни, адже вона має надзвичайно великий економічний, трудовий, соціальний потенціал, аби стояти нарівні з провідними європейськими країнами. Проте потрібно, щоб кожний із нас хотів прагнути цього і, зрозуміло, працював на цей результат. Ми щиро віримо в те, що й нинішні першокурсники, й ті, хто продовжує навчання

Представники Федерації профспілок України завітали на свято до АПСВТ з подарунками
Фото Кирила ЛАТИШЕВА

в Академії, будуть саме тим ресурсом, який виведе нашу країну на якісно новий етап розвитку. Бажаю вам, батькам, викладачам добрих, гарних днів у новому навчальному році, не тільки здобуття освіти, а й успішного розвитку. Наша профспілкорова команда бажає вам міцності духу, твердості позицій, успіхів у навчанні».

Присутній також привітав заступник Голови ФПУ Євген Драп'ятний, який побажав студентам і викладачам не тільки вивчати світ знань, а й світ духовності, бути патріотами, гідними громадянами України. Від імені

ФПУ він передав колективу Академії «Кобзаря», книгу Андрія Шептицького та ще кілька цінних та рідкісних видань.

З привітальним словом до присутніх звернулися голова Наглядової ради Академії, голова профспілки працівників оборонної промисловості України Олександр Черниш, представники науково-викладацького складу Академії.

Далі відбулася церемонія посвячення першокурсників у студенти. Святкову програму продовжили пісенні та танцювальні номери у виконанні талановитих студентів АПСВТ.

ПРИВІТАННЯ

ВІТАЄМО З ДЕРЖАВНОЮ НАГОРОДОЮ!

Указом Президента України № 491/2015 від 21.08.2015 р. «Про відзначення державними нагородами України з нагоди Дня Незалежності України» за значний особистий внесок у державне будівництво, консолідацію українського суспільства, соціально-економічний, науково-технічний, культурно-освітній розвиток України, активну громадську діяльність, вагомий трудовий здобуток та високий професіоналізм голову Полтавської обласної ради професійних спілок Леоніда Михайловича Вернигору нагороджено орденом «За заслуги» III ступеня. Федерація профспілок України вітає Леоніда Михайловича Вернигору з високою державною нагородою і бажає йому міцного здоров'я, реалізації усіх задумів, нових досягнень та родинного благополуччя!

ФПУ

ЗУСТРІЧ

ЧОМУ МАЄМО ПЛАТИТИ ВИСОКІ ЦІНИ ЗА НЕЯКІШНУ ПРОДУКЦІЮ?

Ми маємо забезпечити права споживачів щодо безпеки та якості продуктів харчування. Про це заявив президент Української асоціації споживачів Олег Самчишин під час зустрічі з першим заступником Голови СПО об'єднань профспілок, заступником Голови ФПУ Сергієм Кондрюком, яка відбулася 27 серпня.

Як наголосив Сергій Кондрюк, абсурдність ситуації полягає у тому, що в умовах стрімкого зростання цін, коли працююча людина змушена платити за харчі набагато більше чесно зароблених грошей, ніж порівняно нещодавно, вона ще й купує небезпечні та сумнівної якості продукти. А все тому, що держава не виконує свої конституційні обов'язки з

захисту прав споживача. Зі свого боку, Федерація профспілок України готова підтримати дії Української асоціації споживачів та Всеукраїнської асоціації спілок багатодітних щодо захисту прав громадян України на якісні та безпечні продукти харчування.

Докладніше про це читайте на сайті ФПУ fpsu.org.ua

ВІДПОЧИНОК

З ТУРБОТОЮ ПРО ОЗДОРОВЛЕННЯ ЗАВОДЧАН ТА ЇХНІХ ДІТЕЙ

Валерій МАРЦЕНЮК

Хмельницька область

Україна переживає нелегкі часи. Проте, незважаючи на труднощі та в умовах, коли Фонд соціального страхування обмежив надання санітарних путівок для оздоровлення дорослих та дітей, адміністрація Хмельницького державного підприємства «Новатор» (директор Анатолій Вдовиченко) і профком (голова Олександр Рижанський) знайшли можливість забезпечити оздоровлення своїх працівників на базі відпочинку «Чорноморець», що в селищі Коблево на узбережжя Чорного моря. За чотириденну поїздку відпочивальники заплатили лише 50% вартості путівки. Решту коштів заплатили адміністрація і профком підприємства. Крім того, було організовано дводенні поїздки у вихідні на Закарпаття, у Почаїв, Кам'янець-Подільський, Хотин тощо не тільки для 522

працівників підприємства, а й для всіх охочих та їхніх дітей. За турботу і чудову організацію роботи заводчани щиро вдячні адміністрації та профкому. До слова, путівками були забезпечені всі бажані. На підприємстві подбали про повноцінний відпочинок дітей його працівників, які залюбки провели частину літніх канікул у мальовничій місцевості – у дитячих оздоровчих таборах «Чайка», що в Голівчинцях Летичівського району, «Лісова пісня», що поблизу Кам'янець-Подільського та «Джерельце», який розташований в селі Жилинці Ярмолинського району. Діти займалися спортом, грали в ігри, відвідували бібліотеку, відеозал тощо. «Зважаючи на ситуацію в країні, ми спільно з адміністрацією підприємства робимо все можливе для оздоровлення та відпочинку працівників та їхніх дітей», – зазначив Олександр Рижанський. До речі, на ці цілі було спрямовано понад 300 тисяч грн.

ІЗ ПЕРШИХ ВУСТ

«ПВ» запитали у студентів АПСВТ, чому саме цей вищий навчальний заклад вони обрали для здобуття вищої освіти.

Яна ПОХИЛА,
4-й курс, право:

«Мені подобається Академія, викладачі, предметні, спеціальність, яку я обрала, – найкраща. Я навчалася до цього у Таращанському коледжі. Там отримала хорошу базу, а тут я її ще більше розвиваю. Зараз працюю у напрямі, що подобається мені найбільше, – криміналістиці».

Богдан МАРТИНЮК,
1-й курс, менеджмент туристичної індустрії:

«Як я опинився тут? Це довага історія. Так склалися обставини. Тут навчається моя подруга, вона й порадила АПСВТ. Із перших вражень – тут доволі дружня атмосфера».

Роман ГРИБОВСЬКИЙ,
4-й курс, менеджмент туристичної індустрії:

«АПСВТ добре зарекомендувала себе серед інших вишів України, чув чимало гарних відгуків про підготовку фахівців напрямом «туризм». В майбутньому здобути знання допоможуть мені відкрити власне тургентство».

Софія ПЕТРОСЯН,
1-й курс, менеджмент туристичної індустрії:

«Я склала ЗНО, знайшла Академію в Інтернеті. Побачила, що є туристичний напрям підготовки. Приїздила сюди не один раз. Сподобалася обстановка, викладачі, декан дуже позитивна жінка. Справді, бачу, що тут усе роблять з любов'ю».

Інна КОВАЛЬОВА,
4-й курс, право:

«Коли ми мали обирати вищий навчальний заклад, нас возили по різних вишах. Так приїхали до Академії. Мені тут сподобалося все: атмосфера, викладачі. З-поміж п'яти закладів, із яких я обирала, найбільше до душі припала Академія. Тому я й тут».

ПРОФСПІЛКОВИЙ КЛУБ

ТРЕТЄ ЗАСІДАННЯ NEW VISION:
НА ПОРЯДКУ ДЕННОМУ – МОТИВАЦІЯ
ПРОФСПІЛКОВОГО ЧЛЕНСТВА

Відбулося третє засідання профспілкового клубу «Нове бачення». 20 та 21 серпня профактив з різних куточків України працював над важливими й актуальними питаннями профспілкового середовища.

ЯК ПОВІДОМЛЯЄ ОРГКОМІТЕТ ПРОФСПІЛКОВОГО КЛУБУ, цього разу охочих стати учасниками засідання виявилось чимало. Загалом організатори отримали 71 онлайн-анкету та 5 заявок на електронну пошту. Тож вимушені були конкурсним шляхом обрати учасників. Загальна кількість присутніх на засіданні з урахуванням організаторів склала 39 осіб.

Два робочих дні було присвячено боротьбі з пасивністю членства в профспілках, аналізу законопроекту № 2983 «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань», роботі з медіа.

Вже традиційно засідання відкрив директор регіонального представництва Фонду ім. Фрідріха Еберта в Україні і Білорусі Штефан Мойзер. Він привітав учасників та акцентував увагу на важливості даного проекту не лише через його популярність в профспілкових колах, а й через те, що організаторам вдається об'єднувати заради співпраці й обміну досвідом зовсім різних представників профспілкових структур, різних галузей, різного віку. Ця робота вже принесла неабиякі плоди: це й напрацювання дорожньої карти модернізації профспілок України в умовах сьогодення, визначення їх ролі в сучасних перетвореннях у державі, можливості та перспективи після підписання Угоди про асоціацію з ЄС, висновки порівняльного аналізу законодавства України та ЄС у сфері регулювання соціально-трудових відносин, рекомендації щодо підвищення авторитету профспілок в Україні, побудова ідеального профспілкового іміджу. Цього разу на порядку денному обговорювалися мотивація профспілкового членства та медіаробота. Окрім цього, щоразу організатори за участю активістів виготовляють спеціальні робочі зошити, де зафіксовані основні ключові думки за напрямками, пропозиції, дослідження, висновки.

Сам формат клубу – дуже зручний для спілкування. Кожен учасник обов'язково бере участь у дис-

кусіях. Усі думки враховуються. Усі висновки фіксуються.

Модератором засідання виступила керівник клубу, голова Київської обласної організації профспілки працівників АПК Катерина Барішева. Спочатку вона ознайомила присутніх з місією та завданнями клубу, продемонструвала у вигляді презентації основні позиції попередніх засідань та напрацювання учасників, повідомила про правила, які є обов'язковими до виконання. Також модератор пропонувала учасникам різні тренінгові методи роботи в групах та індивідуально.

Експертами на засідання клубу цього разу запросили першого заступника Голови СПО, заступника Голови ФПУ Сергія Кондюка, заступника Голови ФПУ Євгена Драп'ятого та заступника голови Всеукраїнської профспілки працівників науки, виробництва та фінансів Юлію Копницьку-Петриченко.

Одним з основних лейтмотивів третього засідання профспілкового клубу стала боротьба з пасивністю членів профспілки. З презентацією на цю тему виступила голова ППО співробітників і студентів Подільського державного аграрно-технічного університету Світлана Лішук. Учасники говорили про організаційну побудову профспілок та її модель, мотивацію керівників профспілкових структур та профчленства, переваги та «дукерки» для спілчан, ведення діалогу між профактивом та майбутнім спілчанством за допомогою вступу до профспілки.

Серед спікерів була й завідувач відділу інформаційного забезпечення та комунікації ЦК Профспілки працівників освіти і науки України Інна Михальченко з презентацією «Робота з медіа. Створення привабливого інформаційного приводу», а також редактор інформаційного центру ЦК Профспілки металургів і гірників України (журнал «Ваше довірення») Варвара Смірнова з презентацією «Реакція на інформаційний привід з боку ЗМІ».

Безумовно, участь таких експертів є надзвичайно важливою, думки та коментарі – доцільними, аргументованими, а часом і зовсім протилежними думками, наприклад, молоді. В такому випадку дискусія набуває надзвичайно емоційного забарвлення, та учасники спільними зусиллями доводять її до логічних висновків. А вже головним правилом клубу є неприпустимість критики. Таким чином, проводиться паралель між різними баченнями, різними моделями поведінки, висновками.

Це лише початок важливої справи, початок модернізації профспілок, відновлення їх сили та спроможності захищати працівників кожної галузі, зростання популярності профспілок серед молоді та реформування всієї нашої країни. Організатори не дарма провели клуб напередодні Дня Незалежності України. Адже незалежна, забезпечена, захищена та щаслива людина праці є запорукою незалежної та квітучої держави, яка заслуговує на щасливе майбутнє.

ДОСЛІДЖЕННЯ

НОВЕ БАЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОФСПІЛОК

Напередодні засідання профспілкового клубу «Нове бачення» його організатори підбили підсумки актуального дослідження, результати якого продемонстровано профактиву безпосередньо на заході.

Голова Київської обласної організації профспілки працівників АПК, керівник проекту профспілкового клубу «Нове бачення» Катерина Барішева пропонує інформацію для роздумів та можливість використовувати отримані результати дослідження в своїй роботі. Отже, дослідження мало фор-

му опитування, що проводилося шляхом онлайн та персонального анкетування. У дослідженні взяли участь 102 представники профспілкової сторони з досвідом роботи від 3 місяців до 28 років. Вік опитаних становив 17–76 років. Територія опитування: Україна. Учасники: ФПУ, КВПУ та інші незалежні вільні профспілки. Отри-

мано відповіді на запитання: що можливо покращити в діяльності профспілок? Чим має займатися профспілка? Що сьогодні має єднати профспілки України? Окрім відповідей, було отримано обгрунтовані пояснення та пропозиції учасників дослідження, з якими можна ознайомитися на сайті ФПУ: fpsu.org.ua.

Підбиваючи підсумки даного дослідження, хочеться сказати: справних небайдужих профспілкових активістів дійсно багато, але наскільки ефективними будуть наші дії у напрямку розвитку профспілок в Україні, залежить від кожного з нас! Чи здатні ми єднатися? Чи готові виявити солідарну позицію? Чи гідні ми кращого життя, випробувати нам! Робіть висновки, аналізуйте, плануйте. Та головне – не зупиняйтеся!

ФЛЕШМОБ

НАС ЗНИЩУЮТЬ!

20 серпня профактив у рамках засідання профспілкового клубу New Vision («Нове бачення») організував флешмоб проти законопроекту № 2983 про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань.

ЗА ПОВІДОМЛЕННЯМ ОРГКОМІТЕТУ ПРОФСПІЛКОВОГО КЛУБУ, учасники продемонстрували своє ставлення і занепокоєння можливими наслідками даних нововведень для профспілок усієї країни: показали держреєстратора у вигляді робота з комп'ютером у руках, до якого вишкувалась величезна черга, де кожен має свої певні думки, зображені на табличках. На жаль, система складна, непродуктивна, а навіть люди, що перебувають в черзі кілька днів, вони втомлені, вимагають справедливості та гідного ставлення.

Голова Київської обласної організації профспілки працівників АПК, керівник профспілкового клубу «Нове бачення» Катерина Барішева так прокоментувала акцію: «Постраждають, на жаль, передусім люди. Сьогодні, в такий складний та напружений час для всіх нас, українців, народній обранці дозволяють собі «протягувати» подібні законопроекти без погодження з громадськістю. Проект закону було внесено до порядку денного сесії Верховної Ради України й більшість голосів ухвалено в першому читанні 14 липня цього року без будь-яких консультацій та обговорення з громадянським суспільством і профспілками. Що обурює, так це те, що «депутати-герої» навіть не відчувують докорів сумління. Профспіловою спільнотою України вкрай занепокоєна цією ситуацією. На засіданні клубу ми порушили це питання та провели роз'яснювальну роботу серед учасників, адже надзвичайно важливо розуміти всі «підводні камені», причини і наслідки. А відповідно, ми, профспілкового актив, обов'язково маємо проводити інформаційно-роз'яснювальну роботу серед членів профспілок, висловлювати свою чітку та зрозумілу позицію. Даний проект закону порушує конституційні права громадян України в частині «права громадян України на свободу об'єднання, зокрема в громадські організації для здійс-

НА МІЖНАРОДНОМУ РІВНІ

КРУГЛИЙ СТИЛ У РАМКАХ МІСІЇ СОЛІДАРНОСТІ ІНТЕРНАЦІОНАЛУ БУДІВЕЛЬНИКІВ І ДЕРЕВООБРОБНИКІВ

21 серпня у готелі «Експрес» відбувся круглий стіл Профспілки працівників будівництва і промисловості будівельних матеріалів України в рамках Місії солідарності Інтернаціоналу будівельників і деревообробників (BWI), до складу якого входить українська профспілка.

ЯК ПОВІДОМЛЯЄ ПРОФЕСІЙНА СПІЛКА ПРАЦІВНИКІВ БУДІВНИЦТВА І ПРОМИСЛОВОСТІ БУДІВЕЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ УКРАЇНИ, почесними гостями засідання стали президент Інтернаціоналу будівельників і деревообробників Пер-Олоф Шьо, генеральний секретар BWI Амбет Юсон, а також Анна Андреева – політичний співробітник із ведення кампаній BWI. Міжнародні гості висловили слова солідарності та підтримки від імені 12 мільйонів членів профспілок будівельників і деревообробників усього світу нашої країни, профспілкам, усім українцям і представили картину глобальних стратегій робітничого руху, які можуть допомогти організації та її членам у цей складний і трагічний для країни час. У своєму підсумковому виступі Амбет Юсон зазначив: «Складний військовий і постреволуційний період – час для укладення нового соціального договору між державою і працівниками. За відмову від активних дій із захисту своїх економічних інтересів робітники мають почути, що держава дбає про робочі місця, що всі отримають заробітну плату, що непрацездатних підтримають гідними мінімальними гарантіями і суспільний продукт, навіть такий малий, буде справедливо перерозподілений. Якщо суспільство і влада не домовляються, якщо хтось помирає від голоду, а інші збільшують статки – це прямий шлях до виникнення неконтрольованих бунтів, особливо небезпечних у воєнні часи та у ситуації економічного колапсу».

Перед учасниками пленарного засідання Місії солідарності виступив голова профспілки будівництва і промисловості будівельних матеріалів Василь Андреев, який напередодні разом із міжнародною делегацією відвідував Санкт-Петербург для участі у саміті з обговорення питань діяльності російської профспілки та української Кримської регіональної організації.

Також у круглому столі взяли участь голови обласних і першинних організацій профспілки працівників будівництва і промисловості

будівельних матеріалів. Представники профспілки через міжнародних гостей донесли до колег з усього світу інформацію про ситуацію, яка склалася в країні, економіці, у трудових колективах і профспілкових організаціях унаслідок кризи, розповіли про те, що відбувається із робітниками під час військових дій, як країна переживає післяреволюційний період.

Незважаючи на скрутні часи, профспілка будівельників пишається й маленькими перемогами. На засіданні Альберт Юсон із гордістю оголосив про перемогу молодіжної організації профспілки будівельників Харківської області в конкурсі на кращий флешмоб-відео на тему: «Червона картка для FIFA», який відбувся у рамках міжнародної кампанії Інтернаціоналу будівельників

Від імені Голови ФПУ Григорія Осового учасників форуму привітав керівник департаменту міжнародної роботи Василь Шилів, який розповів про результати роботи ФПУ над законопроектом № 2983 «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань» як на місцевому, так і міжнародному рівнях, про подані зміни та доповнення. Особливу увагу в його виступі було приділено питанням розвитку колективно-трудового спору.

Напередодні засідання міжнародна делегація разом із українськими колегами відвідала Будинок профспілок, що відновлюється на Майдані Незалежності, а також будівельний майданчик Домобудівельного комбінату № 4, що розташований у м. Вишгород. Голова

«Складний військовий і постреволуційний період – час для укладення нового соціального договору між державою і працівниками. За відмову від активних дій із захисту своїх економічних інтересів робітники мають почути, що держава дбає про робочі місця, що всі отримають заробітну плату, що непрацездатних підтримають гідними мінімальними гарантіями і суспільний продукт, навіть такий малий, буде справедливо перерозподілений. Якщо суспільство та влада не домовляються, якщо хтось помирає від голоду, а інші збільшують статки – це прямий шлях до виникнення неконтрольованих бунтів, особливо небезпечних у воєнні часи та у ситуації економічного колапсу», – Амбет Юсон, генеральний секретар BWI.

та деревообробників у боротьбі за права робітників, що задіяні на будівництві й підготовці стадіонів та інфраструктурних об'єктів до чемпіонатів світу з футболу в 2018 (Росія) та 2022 (Катар) роках. Організація отримує грошовий приз від Інтернаціоналу на розвиток молодіжної роботи профспілки.

ППО Станіслав Кричківцев разом із працівниками-членами профспілки власним прикладом показують, що відповідальний будівельний бізнес навіть у такі скрутні часи може зводити якісне та доступне житло, піклуватися про робочі місця й зарплату працівників, допомагати вирішувати їхні проблеми.

КОНФЕРЕНЦІЯ

ПОЛІТИКА ЖОРСТКОЇ ЕКОНОМІЇ: ЩО МАЮТЬ РОБИТИ ПРОФСПІЛКИ?

Якою має бути відповідь профспілок на сучасні виклики, чому так необхідна консолідація зусиль профспілкових об'єднань, громадських організацій для підвищення ефективності соціально-економічного захисту працівників, що можна у цій сфері позичити з позитивного досвіду незалежних держав – колишніх радянських республік? Ці та інші актуальні питання обговорюють учасники дводенної Міжнародної конференції «Виклики для профспілок в умовах політики жорсткої економії: відповідь профспілок».

ЯК ПОВІДОМЛЯЄ ПРЕСЦЕНТР ФПУ, модератором заходу виступив член Виконкому PSI, голова Профспілки працівників житлово-комунального господарства, місцевої промисловості та побутового обслуговування населення України Олександр Романюк. Відкриваючи конференцію, генеральний секретар Європейської федерації профспілок громадського обслуговування (EPSU) Ян Вілем Гаудріан зазначив, що він та його організація висловлюють солідарність із боротьбою України за незалежність та реформування всіх сфер соціального та економічного життя. Тому й було вирішено проводити такий захід саме в Україні. Безумовно, не тільки в проведенні реформ, а й у захисті законних прав та інтересів працівників велику роль мають відігравати профспілки. Головні пріоритетні теми для обговорення – дії профспілок в умовах жорсткої економії, шляхи зростання членів профспілок, привабливість профспілкового членства для молоді. Про реформи у громадському секторі України розповів голова Профспілки працівників охорони здоров'я України Вікторія Коваль, голова Профспілки працівників державних установ України Тетяна Нікітіна та голова Профспілки працівників ЖКФ Олексій Романюк.

Про дії Спільного представницького органу об'єднань профспілок, ФПУ та її членських організацій щодо соціально-економічного захисту прав та інтересів працівників проінформував перший заступник Голови СПО об'єднань профспілок, заступник Голови ФПУ Сергій Кондрюк. Зокрема, він розповів про організаторську та інформаційну роботу, яку провели профспілки для налагодження соціального діалогу з владою, вирішення на законодавчому рівні актуальних проблем підвищення зарплат і пенсій, гідної оплати праці, заборгованості із заробітної плати та безпеки праці, соціального страхування. Як приклад непрозорості у соціальному діалозі з боку Уряду профспілкові керівники навіть питання реформування ринку зайнятості й системи соціального страхування на випадок безробіття. «Реформування потрібно, – наголосив він, – але воно потребує ретельного обговорення із соціальними партнерами для вироблення чіткої та ефективної системи, яка відповідає б інтересам і держави, і роботодавця, і працівника». Представники Грузії, Латвії, Естонії, Литви, Білорусі, Вірменії, Молдови розповіли про досвід вирішення у їхніх країнах проблем соціально-економічного захисту працівників в умовах жорсткої економії.

ХАРКІВЩИНА | ЗАРПЛАТА

ЗРОСТАЮТЬ БОРГИ
ЗА ВИКОНАНУ РОБОТУ

Наталія ГРИЦЕНКО

завідуюча відділу соціально-економічних, правових питань та охорони праці ОПХО

Заступник голови Об'єднання профспілок Харківської області Сергій Волков узяв участь у засіданні обласної тимчасової комісії з питань погашення заборгованості із зарплат, пенсій, стипендій та інших соціальних виплат. Як зазначив т.в.о. першого заступника голови ОДА Вадим Глушко, станом на 1 серпня цього року борги із зарплати склали 173,4 млн грн, із сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне

страхування – 302,8 млн грн, страхових внесків до Пенсійного фонду України – 197,2 млн грн.

На засіданні також заслухали звіти керівників підприємств-боржників: ТОВ «Лозівський ковальсько-механічний завод», КП «Теплоенерго» Лозівської міськради, ДП «Харківський завод шампанських вин», ДП УДП «Укрміськбуд-проект». За словами доповідачів, основними причинами невиклати зарплати є відсутність замовлень, зниження попиту на продукцію, неефективне управління колишнього керівництва тощо. За підсумками засідання прийнято протокольне рішення.

МИКОЛАЇВЩИНА | ПРЕЗИДІЯ

НА ПОРЯДКУ ДЕННОМУ –
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ

Відбулося чергове засідання президії обласної ради профспілок працівників соціальної сфери, на якому розглянуто питання про затвердження Плану заходів Миколаївської обласної профспілки у 2015–2016 роках та пріоритетних напрямів її діяльності; проведення обласної спартакиади працівників соцсфери; нагородження профспілкових активістів з нагоди Дня Незалежності України; участь у заходах з відзначення 15-ї річниці утворення Фонду соцстрахування від нещасних випадків на виробництві та профзахворювань України;

проведення конкурсу декоративно-прикладного мистецтва працівників соцсфери Миколаївської області. До відома членів президії було введено останні рішення президії ФПУ, облпрофради та Центральної ради профспілок працівників соціальної сфери України. Після обговорення з усіх питань прийнято відповідні постанови.

Голови профорганізації Миколаївського державного експериментального протезно-ортопедичного підприємства Маргарит Гребенкіній вручено Диплом ФПУ за кращий колективний договір у соціальної сфери.

ВОЛИНЬ | ФЕСТИВАЛЬ

ПРОФСПІЛКИ ПЕРЕМОГЛИ
В СВАТІ-КОНКУРСІ КВІТІВ

Галина ДАНИЛЕНКО

директор НМЦ профспілок

Перше місце в традиційному святі квітів до Дня Незалежності у м. Луцьку здобула флористична композиція «Міс готель «Профспілковий», біля якої зробили фотосесію чи не всі жінки і дівчата, які прийшли подивитись на цей фестиваль квіткових ідей, веселих барв і такого кольорового позитиву, який приносить у наше життя лише квіти. Колектив навчально-методичного

центру профспілок постійно бере участь у всіх заходах обласного центру і таким чином формує позитивний профспілковий імідж серед міської громади. У щорічних конкурсах «Луцьк квітучий» НМЦ завжди посідає призові місця, але переміг уперше.

На свято квітів до міського парку збираються сім'ями, трудовими колективами, оскільки більшість підприємств і установ міста вважають за честь взяти участь у цьому популярному видовищі, позмагатись у креативності та майстерності.

Автор композиції НМЦ – голова профкомів, бібліотекар Оксана Самчук, яка захоплюється писанкарством, виготовленням ляльок-мотанок, і ці вміння використовує в навчальному процесі профактивістів.

ЛЬВІВЩИНА | СПІВПРАЦЯ

Добрі слова про Бібрську ЗОШ на Львівщині чула і від головного освітянського роботодавця Перемишлянського району Остапа Горлатого, і від голови районної організації галузевої профспілки Романа Хімка. Якщо адміністрація і громадська організація віднаходять точки дотику для створення здорового мікроклімату в колективі, можна долати виклики, на які щедрі для освіти – бюджетної сфери – сьогодення.

Ольга ЛОБАРЧУК

Нещодавній звіт, за колективним договором, директора Бібрської ЗОШ І-ІІІ ступеня Галини Островерхої про діяльність навчального закладу тривав близько трьох годин. Громадські та районне освітянське керівництво мали змогу почути не лише доповідь Галини Михайлівни, а й оглянули 365 представлених слайдів про конкретний захід, який яскравіше вирізняв нюанси навчального процесу, співпрацю адміністрації та первинної профспілкової організації. Колективний договір, за словами Галини Островерхої, «ми навчилися продумувати до дрібниць, переконавшись, наскільки він може порятувати кожен із сторін соціального діалогу в критичних ситуаціях. Приміром, коли йдеться про вимушені та додаткові відпустки, премії кращим педагогам, працевлаштування і ще багато інших важливих соціальних моментів».

«Коли нам намагалися нав'язати, крім чотирьох вчителів-істориків, ще одного, так би мовити, «позаштатного», – долучається до розмови голова первинної профспілкової організації Бібрської школи Леся Лукасевич, – забравши педнавантаження у вже працюючих учителів, громадська професійна спілка і дирекція школи були непохитно на боці закону. Це сила проти всілякого найпотужнішого телефонного права. Адміністрація ділиться відповідальністю з профспілкою за чесний розподіл уроків, атестацію колег».

Завдяки ініціативі й активності первинної професійної спілки колектив згуртовують на добрі справи. Йдеться не лише про пізнавальні для вчителів мандрівки у вільний час Україною, організацію відзначення ювілеїв, ушанування вчителів-пенсіонерів, а й традиційні для колективу дні театру – виїзди в обласний центр на прем'єри провідних львівських театрів.

Цей непростий новий навчальний рік розпочинають разом з мською громадою, яка з розумінням ставиться до шкільних проблем. Поточні ремонти здійснено в усіх

ДИРЕКТОР ЗВІТУЄ
ПРО КОЛДОГОВІР

класах, здебільшого силами батьків та завдяки спонсорам. У п'яти молодших класах оновили дошки та жалюзі батьківським коштом. Відділ освіти надав 300 кг цементу й одні двері. «Вибаchte за таку господарську прозу, але вона невід'ємна від умов праці, за яку відповідальна і профспілка, і адміністрація, залежить і рівень навчального процесу», – додає директор.

Цього року школа взяла участь у проєктах з організації якісного навчального середовища, оголошених департаментом освіти. Один стосовно читального залу (непогана бібліотека в нас уже була), коли треба було здійснити його комп'ютеризацію. До послуг учнів – п'ять ноутбуків, інтернет, комп'ютерна оргтехніка. Другий проєкт у ракурсі національно-патріотичного виховання. Загальна його вартість становить 45 тис. гривень, з яких 5 тис. надала міськрада, 15 тис. виділено з місцевого бюджету. Ще 20 тис. мають надійти з

нізація – профспілка школи – заодно. Захищаємо професіоналів».

Бібрчани задіяні в проєкті Львівського інституту післядипломної освіти – внутрішньошкільного вдосконалення вчителів, є співорганізаторами обласного семінару з цього проєкту, де їх високо опінують. Вчитель з основ здоров'я Оксана Тимчишин керує профільною творчою лабораторією в обласному Інституті післядипломної освіти. Вчителька початкових класів Катерина Микитів – лауреат обласного конкурсу «Вчитель року» в номінації «Початкові класи».

У школі навчаються 16 дітей-сиріт і позбавлених батьківської опіки. На шість, поблизу школи розташований Будинок сімейного типу сестер згромадження Пресвятої родини, і ці діти живуть там. Матеріально та в плані духовної опіки учні завдяки сестрам мають, часом, більше переваг, ніж діти з пересічної родини. Сестра-настоятелька – випускниця цієї школи.

Колдоговір колектив школи продумує до
дрібниць, адже саме він може порятувати кожен
із сторін соціального діалогу в критичних
ситуаціях.

Львівського обласного департаменту освіти. Необхідно зробити також ремонт спортивного залу (гімнастичного вже подужали)...

Колектив прагне створити школу... без поразок. Поразок педагогічних, учнівських, будь-яких. «Школу мають закінчувати, – продовжує директор, – здорові молоді люди, які отримали на нашій базі сучасні знання, підготовку, що давала б змогу реалізувати себе в подальшому житті, в тих аспектах людської діяльності, де вони здатні досягнути найвищих результатів, усвідомлювати, що їм найкраще вдається. Учителю сьогодні – це фахівець з максимальної індивідуалізації процесу навчання, а також організатор дитячої самоосвіти. А тому він має вчитися сам. У цьому пріоритетному шляху роботодавця і професійна громадська орга-

Найважливіше нині завдання школи – створення психологічного комфорту для всіх учасників навчального процесу. Львівський обласний центр здоров'я разом з Бібрською школою взяла участь у проєкті «Дитина в кризовому середовищі». Їх досвід вивчався на всеукраїнському рівні, увійшли до Європейської мережі шкіл сприяння здоров'ю. Налагодили співпрацю з організацією «АЦЕТ» – її Львівське представництво займається профілактикою шкідливих uzалежнень молоді, тож його фахівці часто приїжджають до Бібрки.

Трудовий колектив Бібрської школи вдосконалює співпрацю з районними та міськими органами влади, різними інституціями, що готові допомагати виховувати мудрих, інтелектуально розвинених, щирих та чесних громадян України.

ВІННИЧИНА | СОЦІАЛЬНИЙ ДІАЛОГ

НА ЗАХИСТ ЖИТТЄВИХ ІНТЕРЕСІВ ЛЮДИНИ ПРАЦІ

За ініціативою Федерації профспілок області відбулося засідання Територіальної тристоронньої соціально-економічної ради з порядком денним про стан оплати праці в області та виконання завдань Президента й Уряду України щодо погашення боргів із заробітної плати, визначення шляхів реалізації Закону України «Про соціальний діалог» в області, спільну протидію головним соціально-економічним загрозам України та підтримку вітчизняного товаровиробника.

ЯК ІНФОРМУЄ САЙТ ФПО, в засіданні взяли участь члени ТТСЕР, голова Федерації профспілок області, співголова ТТСЕР Микола Колесник, заступник голови – директор департаменту освіти і науки облдержадміністрації Ігор Івасюк, виконавчий директор Вінницького обласного об'єднання організацій роботодавців Леонід Антонюк, а також керівники членських організацій ФПО, відповідальні працівники органів управління сторін соціального діалогу, представники засобів масової інформації.

Відкриваючи засідання, Ігор Івасюк проаналізував ефективність співпраці сторін соціального у вирішенні проблеми своєчасної виплати зарплати на підприємствах, установах, організаціях області.

З інформацією щодо шляхів реалізації Закону України «Про соціальний діалог» в області виступив голова ФПО, співголова ТТСЕР Микола Колесник, який зазначив, що захист життєвих інтересів людей праці, допомога у вирішенні їхніх проблем засобами соціального діалогу є головним завданням профспілок. Він акцентував увагу присутніх на тому, що в критичних соціально-економічних умовах влада проігнорувала соціальний діалог (насамперед на національному рівні), вдалася до поспішних, невиважених, фрагментарних дій, які, за наявності запропонованих профспілками позитивних альтернатив, суттєво обмежили трудові права та соціальні гарантії працівників, різко погіршили рівень життя їхніх сімей. Результатами таких дій стали падіння реальної заробітної плати, скорочення робочих місць, консервація державних соціальних стандартів та гарантій, галопуюча інфляція, багаторазове обвальне під-

вищення цін і тарифів на житлово-комунальні послуги, тотальне зuboжіння населення та інші негативні наслідки. Саме це призвело до виникнення колективного трудового спору СПО всеукраїнських профспілкових об'єднань із Кабінетом Міністрів України, проведення масових акцій протесту, головною вимогою яких є забезпечення владою виключно законних прав наших спілчан. Микола Колесник зазначив, що профспілки підтримують проведення комплексних реформ, але пропонують проводити їх усім миром, порівну розподіливши тя-

гар і відповідальність за їх проведення на всі сторони соціального діалогу, щоб не лише за рахунок трудящих вирішувались десятилітніми накопичувані в суспільстві проблеми. Він висловив надію, що саме завдяки системній та ефективній роботі ТТСЕР у регіоні вдасться знайти шляхи вирішення багатьох проблем та домогтися підвищення рівня життя працівників та членів їхніх сімей.

В обговоренні взяли участь представники кожної із сторін соціального діалогу. Від профспілок виступили голова облпрофорганізації працівників текстильної та легкої промисловості Володимир Слободянюк і заступник голови ФПО, голова облпрофорганізації профспілки працівників будівництва і промбудматеріалів Дмитро Бабенко.

За результатами спільного засідання члени ТТСЕР ухвалили рішення та план необхідних заходів.

Головна вимога профспілок – забезпечення владою законних прав спілчан.

КИЇВ | СЕМІНАР

НАВЧАЮТЬСЯ НОВООБРАНІ ГОЛОВИ ПЕРВИНОК

Нещодавно в Київській міській профспілці працівників АПК відбулося навчання для новообраних голів первинних профспілкових організацій.

У заході взяли участь представники первинних організацій Міністерства аграрної політики та продовольства України, Інституту продовольчих ресурсів НААН України, Управління ПАТ «Київхліб», ДП «Укрспирт»,

Інституту агроекології і природокористування НААН України, ПАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен», Об'єднання ветеринарної медицини в м. Києві, КП «Київський іподром», Всеукраїнського ФСТ «Колос», ДП «Чайка», Держав-

ного агентства водних ресурсів. Голова міської профспілки працівників АПК Ольга Лопата ознайомила присутніх із специфікою профспілкової роботи та стратегічними завданнями, що поклали перед сучасним профспілковим рухом. Головний спеціаліст з організаційних питань міської профспілки Сергій Герус присвятив свій виступ організації та контролю профспілкової діяльності в первинках. Про особливості рестрації представників первинних профспілкових організацій в державних органах розповіла

юрисконсульт міської профспілки Тетяна Сидоренко. Неабиякий інтерес викликав у присутніх виступ головного бухгалтера міської профспілки Тетяни Бельченко щодо фінансової роботи та звітності первинних профорганізацій. На завершення спільно з головним спеціалістом із соціально-економічних питань Олександром Пархоменком слухачі обговорили тему колективно-договірного регулювання. Учасники заходу отримали документарні та методичні матеріали щодо профспілкової діяльності.

ОДЕСА | ПРОТЕСТ

ПРОФСПІЛКИ ПІКЕТУВАЛИ ОБЛАДУ

Біля будівлі Одеської обласної ради депутатів перед початком сесії відбулося пікетування, організоване членами профспілок області.

Підставою для протесту стала глибока стурбованість спілчан з приводу звернення обласної прокуратури до господарського суду з позовом про позбавлення права власності та користування майном профспілок та передавання Будинку профспілок у власність держави. Зазначену будівлю Одеська обласна рада профспілок придбала за вартістю 1 837 018 карбованців, що були сплачені з профспілкових внесків, які надійшли від

первинних профспілкових організацій області. Сам прецедент позбавлення власника законно придбаного колективного майна створює умови для ослаблення автономії профспілок в Україні, встановленої міжнародним правом, Конституцією країни, і ліквідації захищеності профспілок від зовнішнього втручання, в тому числі з боку державних органів.

У пікетуванні взяли участь понад 400 людей, зокрема працівники санаторію м. Одеси.

ЗАКАРПАТТЯ | ЗВІТИ І ВИБОРИ

ЗВІТУЄ ПРОФСПІЛКА ЛІСОВИХ ГАЛУЗЕЙ РЕГІОНУ

Незважаючи на фінансові труднощі, Закарпатська обласна профорганізація працівників лісових галузей активно відстоює свою позицію щодо соціально-економічного захисту трудящих, тісно співпрацює з керівниками та головами профкомів на місцях у вирішенні цих питань. Про це йшлося у доповіді провідера галузі Володимира Ількова на обласній профспілковій звітно-виборній конференції.

Сергій БАРАНЧИКОВ

За підтримки галузевої профспілки на всіх підприємствах укладено колективних. За її сприяння вдалося вирішити проблемні питання, пов'язані з життєдіяльністю Перчинського лісохімікомбінату, домогтися надання пільг і гарантій працівникам у трудових колективах. Турбують і питання зростання профчленства. На конференції йшлося про те, що окремі керівники підприємств галузі уникають співпраці з профспілкою на засадах соціального партнерства, як це передбачено розпорядженнями голови Закарпатської ОДА, а іншід навіть перешкоджають створенню первинних профорганізацій. Ішлося, зокрема, про директора Ужанського національного природного парку Віктора Берковича, який нехтує конструктивною позицією цієї громадської організації, а тому профспілка вимагає проведення його люстрації. Про те, що вдалося зробити протягом звітного періоду, існуючі проблеми та шляхи їх вирішення вели мову директор Іршавської меблевої фабрики Григорій Фулітка, голови профкомів: національного природного парку «Синевир» Федір Матичин та Перчин-

ського лісохімікомбінату Оксана Лобач, заступник голови Закарпатської облпрофради Василь Захарчак та ін. Голова обласної ради ФСТ «Україна» Владислав Кушнірчук акцентував увагу на добрих традиціях спортивно-масової і фізкультурної роботи в галузі. Зокрема, заслугує на увагу спільне проведення футбольного турніру пам'яті Героїв соціалістичної праці, переможців міжнародних змагань лісорубів у 1967 році в м. Монреалі (Канада) Івана Чуси та Василя Шорбана. Цікаво, що на адресу учасників конференції надійшов лист, який надіслав з-за кордону один з організаторів цього турніру – почесний президент Федерації футболу Ленінградської області (Росія), колишній член ЦК профспілки працівників лісової, паперової та деревообробної промисловості Йосип Нодь. У цьому листі підкреслено важливе значення міжнародного свята футболу в пам'яті про славних закарпатських героїв-лісорубів і висловлено сподівання, що представницький турнір і надалі здобуватиме нову популярність. І тон у цій потрібній справі задає галузева профспілка в Закарпатті. Головою Закарпатської обласної організації профспілки працівників лісових галузей знову обраний Володимир Ільков.

**Раїса
Чирва**

оглядач «ПВ»
chirva@bigmir.net

Дзвоник на перший урок пролунав

Українські школярі розпочали новий навчальний рік. Яким він буде? Які нововведення слід очікувати учням у новому навчальному році? Чи вистачить на всіх задекларованих безплатних підручників? Та чи оговтаються батьки від матеріальних витрат, зібравши до школи першокласника? Про це і не тільки – у «Профспілкових вістях».

ЯКЩО РІВНЯТИСЯ НА ЄВРОПУ

Тривалий час суспільство йшло на повідку в освітянських реформаторів. Ті, аби продемонструвати свою значущість, лише те й робили, що з року в рік ускладнювали шкільні програми. Дійшло до того, що насправді перший клас став щось на кшталт інституту. Безглузді завдання, складні задачі, абсолютно нелогічні «логічні загадки». Вигадали тести, за результатами складання яких почали «відсіювати» дошкільнят. Когось визнавали перспективним, а на когось дивилися, як на баласт, котрий школі може зашкодити, бо впливатиме на якісь ефемерні показники. Про те, що таке тестування з розряду «підпільних ініціатив», батьки й нині не знають. Бо так заведено. Ким і коли – питання риторичне.

«В усьому світі програми, надто для початкової школи, набагато простіші від наших, – констатує заступник директора департаменту загальної середньої та дошкільної освіти МОН Наталія Бескова. – В Європі першокласників насамперед навчають жити в соціумі, спілкування з однокласниками. Впродовж першого навчального року діти мають виконувати найпростіші вправи. Тим часом наші першачки-шестирічки чи семирічки ще до вчора за програмою першого класу навіть рівняння розв'язували».

Програму спростили за численними проханнями і скаргами батьків. Бо нерідко навіть дорослі з вищою освітою не могли впоратися з домашніми завданнями своєї дитини. Про те, що в такий спосіб відбивають будь-яке бажання у дітей вчитися далі, ініціатори реформ геть не думали.

До першого класу цього року пішли 414 тисяч дітей.

Нині програму довели до «розумних меж». Першокласникам виділили більше часу на вивчення букваря. Замість 76 годин запропонували 89. З програми української мови кілька складних тем переадресували до середньої школи. Те саме і з математики. Група фахівців ретельно попрацювала, аби складні терміни з математики замінити доступними поняттями.

Серед новацій нинішнього навчального року слід виділити особливе ставлення до іноземних мов. Для цих предметів передбачили більше часу. Кількість годин збільшено практично в кожному класі. Експерти кажуть, що така новація запроваджується не з ініціативи МОН чи на прохання батьків, а швидше, аби догодити Главі уряду. Той знає англійську блискуче. Під час однієї з передач «10 хвилин з Прем'єр-міністром» Арсеній Яценюк несподівано повідомив країні: «Я дав доручення збільшити кількість годин у середній школі з вивчення іноземних мов».

Своє рішення Арсеній Петрович аргументував тим, що це сприятиме підвищенню конкурентоспроможності нашої освіти не тільки в Європі, а й у світі. З таким аргументом усі погодилися, тож до поглибленого вивчення бодай однієї іноземної мови готові.

А от якщо розглядати тезу «максимально спростили програми», то у батьків та учнів є запитання. Приміром, до програми «Я у світі», що пропонується до вивчення четвертокласниками, додали теми про глобальну екологічну кризу та економіку ресурсів. Чи сподобається такий експеримент учням, покаже час.

Як стало відомо, чиновники Кабміну надто переймаються патріотичним вихованням підростаючого покоління. Урядовці хочуть домогтися, щоб казковий герой Котигорошко став популярнішим за американського супермена. В усьому разі, такі плани мають члени новоствореної спеціальної комісії Кабміну з патріотичного виховання.

А тим часом у Маріуполі школярів навчатимуть шукати міни.

ПЕРШОКЛАСНИК НА ВАГУ ЗОЛОТА

Допоки шестилітні малюки опановують буквар, батьки зайняті арифметикою: підраховують, кому й скільки заборгували за спорядження дитини до першого класу. Здавалося б, нічого складного – лише форма шкільна та спортивна, портфель і канцелярський набір. Та якби ж то ціни нинішнього року так не вдарили по бюджетах українських родин! При середньомісячній зарплатні у 1330 гривень про «золоту середину» годі й мріяти. Мінімальна сума, на яку розраховували мамі і тата на старті навчання, – 3 тисячі, максимальна – від 5 тисяч і вище. У будь-якому разі, на власній дитині та її навчанні нікому економити не хотілося. Хіба що хтось мав на те доволі вагомі причини.

Ціни на шкільні товари цього року побили всі допустимі межі. Це вже були не коливання, не стрибки, а справжні вибухи. Приміром, за вітчизняну шкільну форму просили від 630 до 4000 тисяч гривень. Піджак можна було придбати за 400, якщо дуже пощастить. В іншому разі – від 650 гривень і вище.

До слова, оце «від», здається, вигадане українцями як маркетинговий хід. У пошуках жилетки «від 120 гривень» можна втратити не один день. Або партію дешевих і добротних жилеток розкупили буквально перед вашим приходом, або вона раптом виявилася бракованою і її повернули швейникам.

Торговельні організації пропонували блузки для дівчаток від 50 гривень. Оце вже відверте знущання над батьками першокласниць. Як, власне, і батьками хлопчиків-першачків. Сорочку для дитини можна було знайти не менш як за 250 гривень. У деяких супермаркетах білу чи блакитну сорочку пропонували і по 420, і по 530 гривень.

За зручне й натуральне взуття довелось заплатити від 300 до 1100 гривень.

Те саме з портфелями. Залежно від зовнішнього оформлення ранці продавали

Скільки коштують цьогорічний першокласник?

від 250 гривень і вище. Якщо поверхню наплічника прикрашено вишивкою чи етнічним зображенням, треба було накинути ще хоча б 100 гривень за креативність авторів моделі. Навіть пенали вразили ціновим діапазоном. Найдешевший коштував 23 гривні, найдорожчий – 104. Або ж альбом для малювання – від 10 до 51 гривні.

Цікаво, що цінову диспропорцію продавці в супермаркетах, і у спеціалізованих магазинах, і на ринках пояснювали просто: дорожче, отже, якісніше. І це спрацювало. Бо батькам, звісно, хочеться придбати дитині тільки якісні обновки. Та батьки чогось забувають вимагати у продавців сертифікати відповідності задекларованої «якості».

Якщо паперів бракує чи продавець відмовляється надати таку інформацію, краще розвернутися і піти геть. Не купувати річ, бо від цього залежить здоров'я дітей, яке, у свою чергу, впливає на ефективність навчання.

ЗВОРОТНИЙ БІК МЕДАЛІ

Як засвідчили перші дні навчання, учні до навчального року підготувались. Та чи підготувалися школи і держава в цілому? Бо навіть зараз відкритим залишається питання забезпечення школярів безплатними підручниками. Взагалі це питання з розряду вічних, кажуть експерти.

Цього року крига начебто скресла. Президент України Петро Порошенко підписав Закон про зміни до Держбюджету-2015, що передбачає збільшення видатків на підручники для шкіл за рахунок коштів, що мали бути спрямовані на зарплати та соцзабезпечення народних депутатів. Підписом Глави держави стоїть дата – 17 липня, тобто практично за місяць до початку навчального року. Всі добре знають, що книгодрукування – це тривалий процес, тож радіти такому «дарунку» від народців поки завчасно. Заступник Глави АП Ростислав Іващенко на брифінгу з приводу такої події зазначив: «Зараз Міносвіти веде роботу, аби 100% дітей було забезпечено підручниками та посібниками, а вже з 1 вересня чи пізніше – це питання процесу».

На забезпечення школярів підручниками додатково спрямовано 180 мільйонів гривень. Із них 131 мільйон заощаджено за рахунок оплати праці та соціальних виплат депутатам ВР України, а 49 мільйонів гривень – завдяки зменшенню витрат на утримання Секретаріату Кабміну.

Поки що пропонують дітям навчатися за електронними підручниками. Але для цього треба, аби у всіх дітей були планшетні або гаджети. А це вже додаткова стаття видатків, які не кожному по кишені.

Серед невіршених задалегідь залишається й питання про придатність шкільних приміщень. Близько тисячі шкіл потребують не косметичного, а капітального ремонту. Бо якщо перший завчай виконують батьківським коштом, то на капітальний ремонт «благодійних» коштів точно не вистачить.

Наприкінці серпня відбулося розширене засідання колегії Державної санітарно-епідеміологічної служби країни. Обговорювали готовність навчальних закладів відчинити двері перед школярами. Отут і виявилось, що в деяких школах двері й не зачинялися, бо зірвані з петель ще років два тому.

13 тисяч зауважень і пропозицій щодо зміцнення матеріально-технічної бази спрямовано керівникам шкіл, аби в навчальних закладах було забезпечено дотримання вимог санітарії. Усі розуміють, що якість опанування знань значною мірою залежить від стану здоров'я учнів та умов навчання. Розуміють, звісно, на словах. А вже, даруйте, навіть не в усіх школах облаштовано внутрішні туалети. Майже 400 шкіл в Україні працюють на привозній воді, яку навряд чи дозволяють «нерозумно витрачати» на елементарне миття рук.

Ось тут і знадобилася б депутатська поміч. Школи покладають надії на жовтневі вибори. Можливо, знайдеться якийсь кандидат, котрий хоча б один чи два склопакети вставить у вікна класу чи спортивної зали. А якщо пощастить, то ще й дах відремонтє. Словом, підсобити матеріально-технічної бази школи, а отже, українській освіті загалом.

ЛІКНЕП ДЛЯ БАТЬКІВ

Як свідчить практика звернень до Міністерства освіти та молоді України, не всі претенденти на звання першокласника змогли сісти за парти 1 вересня. Когось відправили до поліклініки за додатковими документами, хтось із батьків зробив помилку в заяві про вступ дитини до школи, від інших вимагали не копію, а оригінал свідчення про народження. Звісно, зорієнтуватися в усіх наказах та інструкціях щодо вступу дітей до першого класу батьки не в змозі. Якщо врахувати, що і в школах немає єдиного документального порядку. Од-

нак деякі важливі моменти слід врахувати і за потреби захистити інтереси своєї дитини. При вступі до школи слід подавати лише три документи: копію свідчення про народження, медичну довідку встановленого зразка та заяву. Жодних інших додаткових документів школа не має права вимагати. Особливо це стосується заяви, згідно з якою батьки зобов'язуються сплачувати благодійні внески на потреби класу чи школи. Побори у школах – незаконні, але чиновники не можуть їх заборонити, допоки батьки здають гроші. Батькам не

слід налаштовуватися на те, що дитина страждатиме, якщо вони не заплатять того чи іншого внеску. Потребує роз'ясненнє іще одна інструкція – про щеплення дітей. До МОН надходять повідомлення, що першокласників, котрі не мають щеплень, відправляють додому. Так от: відсутність щеплень не може бути причиною відмови в зарахуванні до першого класу, якщо у висновку медиків зазначено, що дитина може відвідувати школу. Середня загальноосвітня школа (неспеціалізована) не має права відмовитися зарахувати дитину, якщо май-

бутній школяр проживає у мікрорайоні школи. Аргументи на кшталт «У нас уже немає місць» не є виправданням. Школи задалегідь знають орієнтовну кількість першокласників у своєму мікрорайоні. Перепис дітей організовує районна державна адміністрація. За Законом про загальну середню освіту в класі не може навчатися більш як 30 учнів. Посилання, що школи змушені приймати на навчання «незапланованих» дітей-переселенців, не є вагомим аргументом. Кожен факт, що у класі вже є понад 30 дітей, має бути сигналом для відділу районної освіти.

НАВЧАННЯ

ЗРОБИТИ КРОК УПЕРЕД, НЕ БОЯЧИСЬ НА МИТЬ ЗАВИСНУТИ НАД ПРІРВОЮ

Кожен учитель, викладач, організатор навчання вважатиме найвищою нагородою за свою працю вміння учня застосувати на практиці одержані знання та вміння. Навіть початкові навички переговорника, які я засвоїв на першому семінарі дансько-українського проекту, відіграли величезну роль під час моєї вимушеної конфронтації з владою, пов'язаною із зарплатною заборгованістю та колективним трудовим спором між найманими працівниками закладів та установ освіти Городнянського району і відділом освіти райдержадміністрації. Дякуючи викладачу проекту Перу Айзенрайху, вже за короткий час з'явилося розуміння важливості правильного визначення акцентів і пріоритетів, власних можливостей, організації командної продуктивної роботи.

Геннадій МИРОНЕНКО

учасник другої групи
дансько-українського проекту,
голова Городнянської районної організації
Профспілки працівників освіти і науки
України

К оли голова Чернігівської обласної організації Профспілки працівників освіти і науки Тетяна Матвеева запропонувала мені взяти участь у дансько-українському профспілковому проекті, зауваживши: «Це точно твоє», я погодився, тому що вважав навчання основою продуктивної роботи. І тільки під час презентації проекту, конференції та занять безпосередньо зрозумів слова свого керівника. Моя мета – знайти шляхи виходу з профспілкової кризи. Але для цього потрібні не просто розуміння проблеми, а й багаж знань, а головне – одностайність. А сама назва проекту «Посилення внеску профспілок у забезпечення гідної праці, захисту прав працівників та демократизацію в Україні» вказує на розуміння нагальності проблеми і керівництвом ФПУ. Навіть коротка презентація проекту (за браком часу) серед моїх колег на рівні обласної освітньої профспілки показала, що це розуміння є у всіх, тож багато профспілкових працівників зацікавилися викладеною інформацією. Маю надію на більш продуктивну форму подальшої роботи, з осмисленими спільними думками та діями.

Ми згаяли багато часу і можливостей для перетворення профспілок на нову реальну силу, ми втратили і продовжуємо втрачати спільчан. Стара машина профспілки потребує капітального ремонту, або її очікує списання, а далі – звалище. За понад 20 років незалежності ми не усвідомили своєї сили, так і не навчилися нею керувати. Вислів «краще пізно, ніж ніколи» щодо дій керівництва ФПУ, на мою думку, сьогодні є повністю виправданим. Необхідна термінова реанімація Федерації загалом і кожної профспілки в її складі зокрема.

Під час однієї зустрічі профактиву освітян Городнянського району з тоді ще народним

депутатом Михайлом Четочевим член профкому другої міської школи сказала: «Своїм махом руки на пленарному засіданні Верховної Ради ви морально гвалтуєте нас, простих жителів України, які довірили вам творити закони». Ці слова, на жаль, є актуальними й досі, як і були при всіх владах. Профспілки покликані захищати права своїх членів – тих же виборців, які є українським народом. Наше завдання як профспілкових представників не допустити подальшого «гвалтування» своїх спільчан державними мужами, політиками, олігархами. До цього часу це виходило доволі слабенко. Ми намагаємось схилити до соціального діалогу, визначеного законом, так званих партнерів, а вони відверто нехтують нами і роблять своє. Не наводимо приклади, адже їх безліч, і про них кожен знає. Результат діяльності профспілок – втрата довіри, катастрофічне зменшення членства через вихід з профспілкових лав. Сьогодні перед нами – межа, рубікон, який або затягне нас течією бозна куди (не за визначеними нами самими шляхом), або ми його гідно подолаємо і сформуємо таку Федерацію, яка зможе протистояти будь-яким викликам, буде конкурентоспроможною, авторитетною громадською організацією, здатною реально захистити спільчан і, за необхідності, об'єднати народ. Це не високі слова, а об'єктивна реальність. Працівникам потрібна надія, опора та захист, інакше можна ніколи не дістатися цивілізованих економічних відносин, повернувшись в осучаснене рабство, куди ми успішно прямуємо. Саме час перетворити ФПУ на силу, що випередить у розвитку економічні відносини в Україні, а не буде пристосовуватися під уже існуючі.

Саме ці аргументи я намагаюсь наводити на всіх можливих рівнях. Настав час термінових дій. Оздоровлення і культурномасова робота – це добре, але все це примара минулого, яка ні до чого не приведе. Головне завдання – високий рівень оплати праці для членів профспілки, які зможуть за зароблене й

оздоровитись якісно, і поліпшити своє життя загалом. Це дозволить отримати більше коштів і самій профспілці, мати власні самовпорядні фонди та інші блага, що, відповідно, зміцнить довіру до профспілки і впевненість в її силі та можливостях якісного захисту.

Солідарні дії профспілок – питання нагальне, особливо в нашій країні при тотальному наступі на права працюючої людини з боку держави і роботодавців. Досвідчений викладач і розумний психолог Пер Айзенрайх ненав'язливо вчив нас працювати разом, визначивши

на сила змін і розвитку», «Учитись, учитись, учитись...», – ось меседжі Пера Айзенрайха, що підкріплювались фактичним матеріалом.

ФПУ – надзвичайно чисельна організація, що водночас не має жодного конкретного впливу. Солідарні дії кардинально змінюють ставлення суспільства і влади до нас – членів профспілки та їх офіційних представників, реально зрівнюють у правах із так званими соціальними партнерами. Проблема для ФПУ полягає в громіздкій малорухомій структурі, яка не є єдиним взаємозалежним механізмом.

У кожному регіоні необхідно створити центр аналітики і перспективи, де 3–5 спеціально підібраних молодих людей аналізуватимуть дійсний стан справ у профспілці і вноситимуть відповідні пропозиції для вдосконалення роботи. Така структурна система витримає випробування будь-якою державною реформою місцевого самоврядування чи адміністративного устрою. Нова Федерація повинна створюватися на базі нинішньої, із залученням всіх діючих ресурсів.

Багато питань учасників проекту до Пера Айзенрайха були

Ми згаяли багато часу і можливостей для перетворення профспілок на нову реальну силу, ми втратили і продовжуємо втрачати спільчан.

Стара машина профспілки потребує капітального ремонту, або її очікує списання, а далі – звалище. За понад 20 років незалежності ми не усвідомили своєї сили, так і не навчилися нею керувати. Вислів «краще пізно, ніж ніколи» щодо дій керівництва ФПУ, на мою думку, сьогодні є повністю виправданим. Необхідна термінова реанімація Федерації загалом і кожної профспілки в її складі зокрема.

спільну мету. Наша друга група була представлена профспілковими працівниками різних областей України, різних галузей і напрямків діяльності – від голів первинних організацій до очільників обласних організацій. Працюючи в групі, команді, під час дискусій ми виробляли спільну стратегію. Кожен член команди розуміє загальний механізм і знає всі окремі його частинки. Я вважаю, що саме такий принцип роботи профспілки буде успішним у досягненні мети. Тільки так ми відійдемо від так званої колективної відповідальності: всі разом і ніхто конкретно. Реальна відповідальність за прийняті рішення формується за принципом: кожен конкретно, а отже, всі разом.

Склялося враження, що нашу групу підбирала одна людина за певним принципом. Незалежно від того, представником якої сфери й області був учасник навчання, атмосфера в аудиторії свідчила про згуртованість та спільне бачення майбутнього профспілки. «Навчання – рушій-

Обговорюючи шляхи розвитку профспілкового руху в Україні, наша невелика робоча група однією з обов'язкових умов запропонувала зміну структури ФПУ з метою створення єдиної організації з представництвами галузей та відповідними регіональними центрами зі штатом профспілкових представників. Той, хто є винятково профспілковим працівником, надаватиме набагато якішнішу допомогу і принесе в сотні разів більше користі, бо не залежить від роботодавця, адже його роботодавцями будуть спільчани. В процесі обговорення цього питання виникла лише дискусія щодо трудових відносин самих профспілкових представників. Оптимальним ми вважаємо принцип обрання низу догори з укладанням контрактів для здійснення жорсткого контролю за виконанням обов'язків та фінансовими витратами. Також слід запровадити політику «омолодження» кадрів з метою зміни підходу до роботи і реального прагнення до загаль-

пов'язані з особливостями профспілкової діяльності в Данії і Європі загалом. Це не просто цікавість, а спроба знайти певний орієнтир у роботі, розвитку. Адже наш профспілковий рух будуватиметься на радянських засадах. Ми розуміємо важливість змін, але й досі не бачимо орієнтиру і самого механізму. Очевидно, що виживе той, хто раніше зробить крок уперед, не боячись на мить зависнути над прірвою, і першим прилаштується до нових економічних та соціальних умов. Користь проекту – в підготовці людей, які самі вчасно зроблять крок вперед і переконують інших не стояти на місці, очікуючи, що, можливо, колись усе владнається само собою.

Розуміючи актуальність питання і необхідність прийняття відповідних термінових рішень, з метою подання пропозицій керівництву ФПУ, пропоную долучитися всім небайдужим до обговорення на сайті Городнянської районної організації Профспілки працівників освіти і науки України (сторінка «Бачення»).

СЛОВО ПРО ВЕТЕРАНА

СПОРТ – СПРАВА ВСЬОГО ЖИТТЯ

Віктор Сидорович Горбатий – із тієї нечисленної когорти, хто перетворив заняття спортом із простого захоплення на справу всього життя. Він народився у місті Городку. Життя його склалося непросто: з юних літ хлопчина пізнав, що таке скрута, безгрошів'я і тяжка праця. Проте не зламався, не втратив надію на краще, а знайшов підтримку та опору в активному способі життя. Полюбляв працювати на дичину, ганяв м'яча, бігав на ковзанах і лижах, накручував кілометри на велосипеді, мріявся інтелектом за шаховою дошкою. Не полишав своїх захоплень і після служби в армії, коли влаштувався на роботу на верстатобудівний завод у рідному Городку, згодом – на Хмельницький завод трансформаторних підстанцій (нині – ПАТ «Укрелектроапарат»).

Анатолій ЛАГУНЕЦЬ

завідувач прес-центру Федерації профспілок Хмельницької області

– Вікторе Сидоровичу, розкажіть, будь ласка, про своє захоплення.

– Гарт, що я отримав у дитинстві, допоміг мені в майбутньому, коли довелося заробляти на життя. Я просто прикипів до спорту, та й на підприємстві йому приділяли неабияку увагу й усіляко підтримували. Тоді вже не ходив на полювання, але шахами та ковзанами не полишав захоплюватися. Однак найбільше часу присвячував футболу, лижам і велосипеду. Виступав за підприємство на різноманітних першостях, у тому числі на міських, районних та обласних змаганнях. Були в призах у футболі, на змаганнях ФСТ «Колос» вибором перемогу на дистанціях 5 і 10 кілометрів, та й на велосипедних трасах теж здобував призові місця.

– Мені відомо, що Ви взяли на себе ще й благодорну місію...

– Вирішив допомогти молодим визначитися у житті та зміцнити. Взяв під опіку групу школярів і створив команду велосипедистів. Скільки трудився на заводі, а це майже десять років, стільки ж опікувався ними. Мої вихованці посідали призові місця, були й срібними призерами загальнокомандного заліку.

– Що Ви ставили за мету?

– Звісно, що тренер хоче бачити результат своєї праці. Проте, як мовиться, як сам пізнав нестатки й труднощі, намагався допомогти іншому їх подолати. Для мене було вкрай важливо відволікти дітей від згубного впливу вулиці, шкідливих звичок, підготувати до дорослого життя упевнених у собі та дужих майбутніх трудівників і захисників Вітчизни. Більшість із майже сотні моїх вихованців стали розрядниками, відомими спортсменами, інші просто зміцнили фізично, духовно й поповнили колективи підприємств, установ та організацій. Головне, що вони стали справжніми людьми з великої літери. За підтримку та допомогу в придбанні форми, технічного спорядження я щиро вдячний керівництву підприємства та покійному голові профкому Йосипу Анатолійовичу Крамару. Без нього ця благодорна справа могла загаснути.

– Ви зауважили, що попрацювали лише за десяток років у Городку. Що було далі?

– Знову настали нелегкі часи, й мені довелося їхати на заробітки в Мордовію, на заготовлю лісу. Враховуючи кліматичні умови, знову поряд зі мною були лижі, отож спор-

Віктор Горбатий (ліворуч) не один десяток років пліч-о-пліч у спорті із заслуженим працівником фізкультури і спорту України, колишнім головою ФСТ «Авангард» та ВФСТ «Колос» Миколою Ковалевим

тивної форми не втрачав. Повернувшись на Україну, оселився у Хмельницькому, де органічно влився в колектив заводу трансформаторних підстанцій, майже тридцять років працював слюсарем-ремонтником. Як і на попередньому, так і на цьому підприємстві керівництво значну увагу приділяло спорту. Багато працівників залишилися вдячними колишньому директору Євгену Петрашу, за підтримки якого збудовано не один хокейний майданчик й інші споруди, причому не тільки в обласному центрі. Я вдячний і тодішньому голові профкому Марку Григор'єву, який, окрім потужної підтримки спортивних ініціатив, допоміг мені з житлом.

Словом, працював, а кожную вільну хвилину присвячував улюбленій справі. Ще один сезон відкатав

міські чемпіонати, обласні, всеукраїнські змагання у складі заводської збірної. Грамоти, медалі, кубки спортивного товариства «Авангард», обласної організації галузевої профспілки...

– То що ж таке спорт, Вікторе Сидоровичу?

– Передусім гарне самопочуття, здоров'я, сила працювати, підкорювати вершини і навіть творити. Безумовно, все потрібно робити без перенапрути і головне – регулярно, з дитячого садочка до глибокої старості. Не займалися в дитинстві – може, порадившись із лікарем, розпочати в будь-якому віці. Потроху, з ходьби, легенького бігу, а далі – що душа забажає. І ви помітите, наскільки стане легше, куди подіється більшість хвороб.

Хочеться сподіватися, що ми подолаємо всі труднощі й держава візьме все найкраще, що було колись, і на основі цього буде створено нову вітчизняну систему фізичного розвитку.

на велосипеді. Було цікаво підтримувати себе. Тож якийсь час відпустки, аби підтягнути до змагань фізичні кондиції, сів за кермо й, стартуючи в Хмельницькому, об'їхав Карпати, Закарпаття (Івано-Франківськ, Яремче, Ворохта, Мукачево, Виноградово, Ужгород) і повернувся в обласний центр. Справжнім випробуванням для мене став петляючий і затяжний підйом на Перечинський перевал. Витримав... Надалі займався переважно футболом і лижами, брав участь у зимовому багатоборстві. Згодом були

На жаль, мені прикро, що, окрім тих ДЮСШ, які ще лишилися, дітям фактично ніде повноцінно займатися спортом. Хіба за великі гроші в комерційних спортклубах, басейнах тощо. А дорослим? Мають, тільки на небагатьох великих промислових підприємствах та в деяких установах і організаціях. Тому хочеться сподіватися, що ми подолаємо всі труднощі й держава візьме все найкраще, що було колись, і на основі цього буде створено нову вітчизняну систему фізичного розвитку.

ДОСВІД

ЗАВІТАЙТЕ В МАРКУШІВСЬКУ ШКОЛУ – І ВИ БУДЕТЕ ПРИЄМНО ЗДИВОВАНИ...

Нещодавно профспілкові лідери освітян м. Бердичева мали змогу зустрітися з колективом Маркушівської загальноосвітньої школи I–III ступенів, аби поділитися досвідом роботи педагогів і здобутками первинної профспілкової організації, яку очолює Ірина Строкатюк.

І. АСТАПУК

голова ПК ЗОШ № 11 м. Бердичева

«Д

о складу проф-організації, що налічує близько 40 осіб, входять педагогічні працівники та об-

служувачий персонал школи. У своїй діяльності профком керується Статутом Профспілки працівників освіти і науки України, програмними документами й рішеннями профспілкових органів. У межах повноважень профспілка визначає напрями своєї діяльності. Основними із них є співпраця з адміністрацією школи щодо соціально-економічного захисту працівників та пошук оптимальних шляхів вирішення проблем. Між адміністрацією і профкомом школи укладено колективний договір, який охоплює всі аспекти життя закладу, – розповіла Інна Строкатюк. Школу очолює фахівець своєї справи – мудрий і талановитий педагог, дбайлива господиня Людмила Михальченко, яка разом із командою професіоналів створює добробут і затишок у шкільній осямі.

Саме Людмила Броніславівна гостинно зустріла колег й організувала їм цікаву екскурсію шкільними подвір'ям і приміщеннями закладу. Маркушівська школа – гарний, гостинний і затишний дім, дивовижна країна дитинства. Тут чимало цікавих місць: Центр духовності, пам'ятник Шкільному дзвоні, Музей учителя, Галерея особистостей. На шкільному подвір'ї розкинулася Галіяна казок, є Сад дружби, Фонтан добра. Все це створено досвідченими та творчими педагогами на чолі з Людмилою Броніславівною. На території школи діє капличка, зведена на тому місці, де колись була розташована стара церква. Її названо на честь преподобного Нестора Літописця, небесного покровителя учнів, студентів та викладачів.

Сама ж директорка – жвава, весела, енергійна, піклується про своїх педагогів, до того ж гарно співає, активний громадський діяч, депутат районної ради, а в минулому – голова профорганізації, член Ради Федерації профспілок України, тому добре обізнана в питаннях захисту людей. Дбає господиня школи і про

класи – центри, які розмістилися у трьох рекреаціях, якими провів екскурсантів заступник директора Євгеній Шибецький. Особливе враження на присутніх справили центри початкової освіти – саме в них дбайливими руками педагогів із різноманітних найпростіших матеріалів створено справжні казкові куточки.

Завдяки зусиллям Людмили Михальченко у школі створено потужну матеріальну базу. Так, було придбано 85 м'ячів, два нових тенісних столи, у підвальному приміщенні облаштували зал для тренувань. Є в приміщенні школи комп'ютерний центр і власна студія звукозапису. Профспілками мали змогу переглянути відеofilm про школу, який створив учитель Сергій Михальченко.

У кожній школі є свої неповторні особистості. Зіркову Маркушівської навчальної школи очолює Катерина Демчук. Найбільше гостей зацікавив проект, що його створили педагоги школи і який має назву «Маркуші всіх країн, єднайтеся». Вже є перші відгуки й започатковано співпрацю з учителями села Маркуші, що у Вінницькій області.

Не залишилися вчителі та учні школи осторонь антитерористичної операції, що триває на сході України. Для бійців АТО вони власноруч пошили велику кількість валеюнок. Екскурсія Маркушівською школою справила на гостей неабияке враження. Крім того, усі були в захопленні від того, що в ідальній школі готують найсмачніші вареники з різною начинкою.

Усі голови профспілок побажали дружній команді вчителів, кухарів, працівників та особисто Людмилі Броніславівні творчого запалу ще на багато років, терпіння, міцного здоров'я, успіхів на ниві педагогічної діяльності. Про таких кажуть: «Це вчителі від Бога».

КВАРТИРНЕ ПИТАННЯ

СТВОРЕННЯ ОСББ:
ХТО МАЄ ПРАВО НА УЧАСТЬ

? Як створити ОСББ мешканцями під'їзду 16-поверхового будинку з приватизованими і не-приватизованими квартирами, балансоутримувачем яких є ЖЕК?

Відповідно до статті 1 Закону України «Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку» ОСББ – це юридична особа, створена власниками для забезпечення і захисту прав співвласників та дотримання їхніх обов'язків, а також сприяння використанню їхнього власного майна та управління, утримання і використання неподільного та загального майна, забезпечення своєчасного надходження коштів для сплати всіх платежів, передбачених законодавством і статутними документами. До об'єднання мають право ввійти власники приватизованих або придбаних квартир, власник будинку, а також власники нежитлових приміщень будинку. Ті мешканці будинку, які живуть у неприватизованих квартирах на підставі виданих їм ордерів, не можуть брати участі в створенні об'єднання, тому що вони не є власниками квартир. Так само не мають права бути членами ОСББ ті особи, котрі орендують приміщення. В одному будинку можна створити тільки одне об'єднання, проте до одного об'єднання можуть входити співвласники кількох будинків.

Щоб створити ОСББ у вашому будинку, необхідно:

- Сформулювати ініціативну групу з числа активних мешканців будинку. Зазвичай її формують соціально активні особи, які мають організаторські здібності та незаперечний авторитет серед мешканців будинку. Така група складається не менш ніж із трьох власників квартир чи нежитлових приміщень. Ініціативна група, насамперед, веде роз'яснювальну роботу серед мешканців будинку, готує проект статуту майбутнього об'єднання, готує установчі збори тощо.
- Підготувати проекти статуту та рішень установчих зборів. Статут ОСББ потрібно складати на базі Типового статуту, затвердженого в наказі Державного комітету України з питань житлово-комунального господарства № 141 від 27 серпня 2003 року. Готуючи цей документ, не можна відступати від змісту Типового статуту, нато-

мість потрібно конкретизувати деякі його статті та умови. В цьому документі потрібно визначити склад, повноваження, права й обов'язки та порядок формування статутних органів (йдеться про загальні збори, правління та ревізійну комісію об'єднання). У статуті

яку призначено установчі збори. Установчі збори є правомочними, якщо на них присутні більше 50% співвласників будинку. Якщо вказаної вимоги не дотримано, доведеться ще раз призначити дату, місце і час установчих зборів, але не раніше, ніж через 14 днів. Зверніть увагу, що

наприклад, може бути голола або член правління); – про прийняття будинку на баланс та обслуговування ОСББ. Результатом зборів є протокол, який підписує голова та секретар зборів, і список членів ОСББ (згідно з Порядком державної реєстрації об'єднань

Мешканці будинку, які живуть у неприватизованих квартирах на підставі виданих їм ордерів, не можуть брати участі в створенні ОСББ, тому що вони не є власниками квартир. Також не мають права бути членами ОСББ орендарі приміщень.

також належить описати джерела фінансування, порядок використання майна та коштів об'єднання, права та обов'язки членів об'єднання; потрібно чітко визначити порядок, за яким ваше об'єднання укладатиме договір з кожним власником квартири чи приміщення, а також вказати умови, що їх буде сформульовано в такій угоді.

- Скласти і провести установчі збори. Ініціативна група складає текст письмового повідомлення, в якому вказує місце, час проведення зборів, а також питання порядку денного. Це повідомлення необхідно вручити кожному власнику особисто під розписку (або надіслати поштою рекомендованим листом) не пізніше, ніж за 14 днів перед датою, на

повідомляти про проведення установчих зборів потрібно всіх співвласників (у тому числі власників нежитлих приміщень). Якщо в будинку наявні неприватизовані приміщення, необхідно повідомляти районну раду/адміністрацію тощо. Доцільно також повідомити балансоутримувача.

На зборах слід розглянути наступні питання:

- про обрання голови та секретаря зборів;
- про створення об'єднання;
- про затвердження статуту;
- про обрання керівних органів (правління, голови правління, ревізійної комісії);
- про визначення осіб, уповноважених оформити державну реєстрацію об'єднання (такою особою,

співвласників багатоквартирного будинку, затвердженим постановою КМУ № 1521 від 11.10.2002). Крім того, слід звернути увагу, що питання стосовно створення ОСББ і затвердження статуту необхідно «голосувати» письмово (кожний власник, присутній на зборах, при прийнятті рішення щодо цих питань має проголосувати «за», «утримався» чи «проти».) Рішення про створення ОСББ вважають прийнятими, якщо за нього проголосували не менше 2/3 присутніх, які мають право голосу. Рішення з інших питань приймаються більшістю голосів. Після зборів необхідно звернутися до нотаріуса, аби завірив статут, а також до реєстраційної служби для здійснення державної реєстрації.

РОЗРАХУНОК ПРИ ЗВІЛЬНЕННІ
ЯК ПОВЕРНУТИ
ЗАБОРГОВАНУ
ЗАРПЛАТУ?

? Я звільнилася з роботи за власним бажанням, але залишилася заборгованість із заробітної плати за чотири місяці, яку керівництво підприємства пообіцяло виплатити. Проте минув уже місяць, а гроші ніхто й не збирається повертати. Що робити?

подавайте до суду та на кожному засіданні збільшуйте розмір позовних вимог: чим довше роботодавець буде тягнути з виплатою, тим більшу суму йому доведеться сплатити. Крім того, можна затребувати інформацію про використання вами відпусток за весь час роботи, і якщо у вас залишилася невикористана відпустка, вимагати її компенсації. Частиною 1 статті 116 Кодексу законів про працю України передбачено, що при звільненні працівника виплата всіх сум, що належать йому від підприємства, установи, організації, провадиться в день звільнення. Якщо в день звільнення той не працював, то зазначені суми мають бути виплачені не пізніше наступного дня після пред'явлення ним вимоги про розрахунок. Про нараховані суми, належні працівникові при звільненні, власник або уповноважений ним орган повинен письмово повідомити співробітника перед виплатою зазначених сум.

Відповідно до статті 117 КЗпП в разі невикористання в вини власника належних звільненому працівникові сум у строки, зазначені в статті 116 КЗпП, підприємство повинне виплатити його середній заробіток за весь час затримки по день фактичного розрахунку.

ВІДШКОДУВАННЯ ЗБИТКІВ
ПОКРИТТЯ ШКОДИ,
ЗАПОДІЯНОЇ
ПРАЦІВНИКОМ

? Який порядок покриття шкоди, заподіяної працівником?

Відповідно до статті 136 КЗпП покриття шкоди працівниками в розмірі, що не перевищує середнього місячного заробітку, провадиться за розпорядженням власника або уповноваженого ним органу, керівниками підприємств, установ, організацій та їх заступниками за розпорядженням вищого в порядку підлеглості органу шляхом відрахування із зарплати.

Розпорядження власника або уповноваженого ним органу, або вищого в порядку підлеглості має бути зроблено не пізніше двох тижнів з дня виявлення заподіяної працівником шкоди і спрямовано до виконання не раніше семи днів з дня повідомлення про це працівникові. Якщо працівник не згоден із відрахуванням або його розміром, трудовий спір за його заявою розглядається в порядку, передбаченому законодавством.

У решті випадків покриття шкоди провадиться шляхом подання власником або уповноваженим ним органом позову до районного, районного в місті, міського чи міськрайонного суду.

Стягнення з керівників підприємств, установ, організацій та їх заступників матеріальної шкоди в судовому порядку провадиться за позовом вищого в порядку підлеглості органу.

ЯК ПІДБАДЬОРИТИСЯ, КОЛИ ХОЧЕТЬСЯ СПАТИ?

Сон

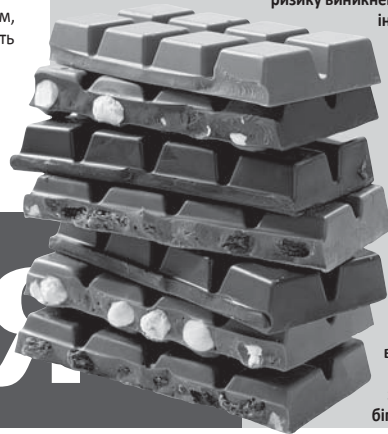
Якщо відчуваєте, що програєте битву зі сном, то краще здригніть, якщо є така змога. Навіть поспавши 10–15 хв, ви відновите сили.

Сміх

Сміх стимулює мозкову активність і може зберегти бадьорість.

ШОКОЛАД ПОРЯТУЄ ВІД ІНСУЛЬТУ: ДОСЛІДЖЕННЯ ЛІКАРІВ

Канадські вчені з'ясували, що навіть кілька шматочків шоколаду на день здатні запобігти ризику виникнення серцево-судинних захворювань, зокрема інсульту, аж на 20 відсотків.

Про це свідчать результати багаторічних досліджень, у ході яких виявлялося, що 50 грамів шоколаду на день позитивно впливають на роботу серцево-судинної системи й запобігають виникненню інсультів. Так, учені стверджують, що навіть у разі інсульту ризик летальних наслідків у охочих до шоколаду на 46 відсотків нижчий, ніж в інших хворих зі схожим діагнозом.

Річ у тім, що шоколад багатий на флавоноїди, які нормалізують кров'яний тиск і знижують рівень «поганого» холестерину в крові.

Особливо корисна превентивна шоколадотерапія для представників сильної статі. Чоловікам учені рекомендують вживати кілька шматочків чорного шоколаду на день для зміцнення серцево-судинної системи та запобігання виникненню інсультів.

ДОЗВІЛЛЯ

ГОРОСКОП

3 – 10 вересня

ОВЕН
Задля успішної реалізації своїх задумів бажано дотримуватися певної послідовності у справах та уникати метушні й поспіху.

ТЕРЕЗИ
Тиждень може виявитися доволі складним та суперечливим. Не варто випробовувати долю необхідними вчинками та словами, радше заручитися витримкою й в усіх ситуаціях діяти виважено.

ТЕЛЕЦЬ
Сприятливий час для сповнення задумів і найзаповітніших бажань. Ваша ініціатива буде всебічно підтримана та схвалена, а результати роботи дістануть підну оцінку.

СКОРПІОН
У діловому партнерстві окреслюється значний прорив – за умови продуманих дій зможете укласти перспективні проекти та отримати привабливі пропозиції.

БЛИЗНЮКИ
Гарний період для підвищення інтелектуального рівня та духовного розвитку. Задля формування оновленого світобачення слід абстрагуватися від стереотипів і позбутися непотрібних зв'язків.

СТРЕЛЕЦЬ
Найближчим часом жодних проблем не передбачається. Скористайтесь нагодою, аби приділити більше уваги тим заняттям, які насичують вас позитивними емоціями.

РАК
Ваша інтуїція принесе удачу, тільки не втрачайте віри у свої сили. Дрібні непорозуміння серед найближчого оточення легко залагодяться, якщо ні до кого не присипуватиметесь.

КОЗЕРІГ
Завантажений тиждень, особливо в психологічному сенсі. Ймовірно непорозуміння, заострення давніх конфліктів. Для їх уникнення варто стримувати прояви негативних емоцій.

ЛЕВ
Гарний період, означений суто позитивними тенденціями. Нарешті зможете позбутись обтяжливих зобов'язань і вийти на новий рівень успішної самореалізації.

ВОДОЛІЙ
Напружений тиждень, особливо в психологічному сенсі. Ймовірно непорозуміння, заострення давніх конфліктів. Для їх уникнення варто стримувати прояви негативних емоцій.

ДІВА
Можливі привабливі перспективні пропозиції, популярність серед колег, підтримка впливових людей. Постарайтеся не зігнущати картину позитиву заостренням стосунків із близькими.

РИБИ
Доволі сприятливий час для втілення у життя найважливіших задумів. Бажано зосередитися на основній меті й не розповсюджуватися на дрібниці.

МАЛЬОВНИЧА УКРАЇНА

БІЛГОРОД-ДНІСТРОВСЬКА ФОРТЕЦЯ

Білгород-Дністровська (інша назва – Аккерманська) фортеця була зведена на руїнах античного міста Тіра. Нині поряд із фортецею можна побачити розкопані археологами залишки цього міста, заснованого наприкінці VI століття до н.е. Місто Тіра вважається одним із найстаріших на теренах України.

СМАЧНОГО!

ГРЕЧАНО-СИРНЕ ПЕЧИВО

Інгредієнти:

200 г коров'ячого сиру; 4–5 ст. л. цукру; 2 яйця; 1 склянка пшеничного борошна; 0,5 склянки гречаноного борошна (якщо у вас його немає, можна перемолоти гречану крупу); 1 ч. л. розпушувача для тіста.

Приготування

З'єднати всі продукти: сир, борошно, яйця, цукор і розпушувач. Замісити однорідне тісто. Воно має бути м'яким та еластичним. Якщо тісто вийшло дуже м'яким, додайте трохи гречаного або пшеничного борошна.

Робочу поверхню притрусіть борошном і розкачайте тісто у пласт завтовшки 1 см, тоді за допомогою форм виготовте печиво. Застеліть деко пергаментним папером і викладіть печиво. Випікайте у розігрітій до 180 °С духовці 15–20 хв до рум'яного кольору.

СКАНВОРД

Розгадавши сканворд і вписавши букви в клітинки, виріжте його по червоній рамці та надішліть нам на адресу: «Профспілкові вісті», бульвар Дружби народів, 5, м. Київ, 01042 або profvisti@ukr.net.

Усіх, хто правильно розгадав сканворд і першим надіслав відповідь, чекає винагорода – піврічна передплата на газету «Профспілкові вісті».

На жаль, цього разу переможців конкурсу не виявилось.

До уваги переможців конкурсу! Щоб отримати піврічну передплату на газету «Профспілкові вісті», необхідно подати до редакції копію ідентифікаційного коду, а також вказати домашню адресу й поштовий індекс.

Відповіді на сканворд, надрукований у № 31–32

З Ф С У П Ч И К Ш З
 М І Р І Л О І Г А Б А Б А Х
 И А Л А Н А Т У Г А Х С
 Ч Е Ф О М І Е О Б Б В І В К А
 К А Р Л Б Р О Н З А П І В
 А О Г И Р К А Н А В К А Ч В
 Ш О Т А О С І Я Ц Я Е Н А О М І
 Б Л О Ш А К Р У С Б С
 В О Ж Д Ь Л О К О П Т І
 И Л Ю Р К О А З І О Т А Р
 С М А Н І Р Т А К О Л І Ц Я
 И К Ч И П Н О Ї
 П Р А Ш А С О У З О П А Д І Г О
 П Р І З Р Р Р В Е Д З
 Л Е С К П М О Б Р А Т А Н
 О Ц Р У З А Г У Л Н Е В А
 М О Ш Т А Т І О К О Р О К
 Б А Й Д А К А Н О Н К А С А

Правильна відповідь – «поліція».

Сканворд з картинками і підказками:

- 1. Штукатурний розчин
- 2. Значення слова
- 3. Річка
- 4. Метал
- 5. Печиво
- 6. Печиво
- 7. Печиво
- 8. Печиво
- 9. Печиво
- 10. Печиво
- 11. Печиво
- 12. Печиво
- 13. Печиво
- 14. Печиво
- 15. Печиво
- 16. Печиво
- 17. Печиво
- 18. Печиво
- 19. Печиво
- 20. Печиво
- 21. Печиво
- 22. Печиво
- 23. Печиво
- 24. Печиво
- 25. Печиво
- 26. Печиво
- 27. Печиво
- 28. Печиво
- 29. Печиво
- 30. Печиво
- 31. Печиво
- 32. Печиво
- 33. Печиво
- 34. Печиво
- 35. Печиво
- 36. Печиво
- 37. Печиво
- 38. Печиво
- 39. Печиво
- 40. Печиво
- 41. Печиво
- 42. Печиво
- 43. Печиво
- 44. Печиво
- 45. Печиво
- 46. Печиво
- 47. Печиво
- 48. Печиво
- 49. Печиво
- 50. Печиво
- 51. Печиво
- 52. Печиво
- 53. Печиво
- 54. Печиво
- 55. Печиво
- 56. Печиво
- 57. Печиво
- 58. Печиво
- 59. Печиво
- 60. Печиво
- 61. Печиво
- 62. Печиво
- 63. Печиво
- 64. Печиво
- 65. Печиво
- 66. Печиво
- 67. Печиво
- 68. Печиво
- 69. Печиво
- 70. Печиво
- 71. Печиво
- 72. Печиво
- 73. Печиво
- 74. Печиво
- 75. Печиво
- 76. Печиво
- 77. Печиво
- 78. Печиво
- 79. Печиво
- 80. Печиво
- 81. Печиво
- 82. Печиво
- 83. Печиво
- 84. Печиво
- 85. Печиво
- 86. Печиво
- 87. Печиво
- 88. Печиво
- 89. Печиво
- 90. Печиво
- 91. Печиво
- 92. Печиво
- 93. Печиво
- 94. Печиво
- 95. Печиво
- 96. Печиво
- 97. Печиво
- 98. Печиво
- 99. Печиво
- 100. Печиво

СЕРГІЯ БУБКУ ОБРАНО ПЕРШИМ ВІЦЕ-ПРЕЗИДЕНТОМ ІААФ

Напередодні старту чемпіонату світу в Пекіні пройшов 50-й конгрес Міжнародної федерації легкоатлетичних федерацій (ІААФ), під час якого відбулися вибори очільника та керівних органів організації. Президент НОК України був одним з двох претендентів на посаду президента ІААФ, однак делегати конгресу більшість голосів віддали на користь британця Себастьяна Коє (115 проти 92). Таким чином, світову легкоатлетичну федерацію наступний період очолюватиме дворазовий олімпійський чемпіон (1980 і 1984 років) і бігу на 1500 м і срібний медаліст тих самих Ігор на 800-метровці. Разом з тим, Сергій Бубка отримав найбільшу кількість голосів на виборах віце-президентів ІААФ – його кандидатуру підтримали 187 національних легкоатлетичних федерацій. Пізніше рада ІААФ ухвалила рішення обрати улюбленого українського рекордсмена першим віце-президентом організації.

МАСОВА ФІЗКУЛЬТУРА | НА ЧЕРКАЩИНІ ВИЗНАЧИЛИ КРАЩИХ

ГЕРОЇ СПАРТАКІАДИ ОТРИМАЛИ МЕДАЛІ, ГРАМОТИ І ПРОФСПІЛКОВІ ВИПЛАТИ

На Черкащині відбулась VI обласна спартакіада працівників соціальної сфери. Це було справжнє спортивне свято, яке подарувало спілчанам заряд енергії і безліч позитивних емоцій.

тор департаменту соціального захисту населення Черкаської ОДА Руслан Чикало та його заступник Олег Шимчук, голова обласної профспілки Людмила Веселовська, головний суддя, голова ФСТ «Спартак» Юрій Мрачковський. Суддівство здійснювали незалежні судді з Черкаської обласної організації ФСТ «Спартак». Після підняття прапора України змагання стартували.

команди Стеблівського психоневрологічного інтернату. Замкнули трійку кращих спортсмени Чорнобаївського районного центру зайнятості.

За результатами змагань в особистій першості 18 спілчан було відзначено медалями, грамотами і профспілковими виплатами. У командних видах програми грамоти й профспілкові виплати отримали 54 особи. Колективи також були нагороджені кубками, грамотами і профспілковими виплатами на придбання спортивного інвентарю.

Три команди було відзначено дипломами та профспілковими виплатами за творчий підхід до організації спартакіади, належне екіпірування, оригінальну назву, девіз. Були відзначені заохочувальними подарунками іменинники та родини, які брали участь в VI обласній спартакіаді працівників соціальної сфери, а також команди, які не вибороли призових місць у змаганнях, але були активними і цілеспрямованими.

Підсумок спілчанським змаганням якнайточніше передають слова учасників команди «Реанімація» з Христинівського районного центру зайнятості: «Було дуже весело і захоплююче. Саме такі дієства насправді зближують спілчан, підтримують і згуртовують командний дух».

Людмила ВЕСЕЛОВСЬКА
голова Черкаської обласної профспілки працівників соціальної сфери, спеціально для «ПВ»

На першому етапі учасники змагань – загалом понад 100 осіб із 30 первинних профспілкових організацій – виявили кращих у змаганнях із шахів, шашок, настільного тенісу. 18 спілчан у напруженій та безкомпромісній боротьбі здобули перемоги, за що були нагороджені грамотами і медалями, а також заохочені профспілковими виплатами. Також було відзначено найдовідченішого учасника й команди, які вперше взяли участь в обласних змаганнях.

Другий етап VI обласної спартакіади працівників соціальної сфери Черкащини був значно масштабнішим: у складі 17 команд із 19 первинних профспілкових організацій на старті вийшли понад 300 учасників. Причому всі колективи мали власну назву, девіз і командну форму одягу. За традицією, урочистий парад приймали дирек-

Першими вийшли на старт легкоатлети. Чоловіки долали кросову дистанцію 500 м, жінки – 300 м. На бігових доріжках було гаряче, а тріумфували ті, хто зібрався, поборов у собі невпевненість і широко вірив у перемогу. У змаганнях з дартсу перемогли святкували найвлучніші.

Особливого колориту спартакіаді надали змагання з перетягування каната, на яких уболівальники найактивніше підтримували своїх колег. Командні змагання з кегельбана і «веселих стартів» також викликали шквал емоцій.

Три години змагань протекли непомітно, й от уже команди вишикувались на набережній для нагородження кращих. За результатами двох етапів загальнокомандну першість вибороли представники Чехівського психоневрологічного інтернату. Змушені були задовольнитися «сріблом» їх колеги з

коротко

Фото uaf.org.ua

ЛЕГКА АТЛЕТИКА

НА П'ЕДЕСТАЛ ЗІЙШЛИ ОЛЯНОВСЬКА І БОНДАРЕНКО

22–30 серпня у китайській столиці понад 2 тис. найкращих легкоатлетів з майже 200 країн світу змагались за нагороди планетарної першості. Медалістами чемпіонату світу стали й двоє українців: Людмила Оляновська у ходьбі на 20 км завоювала «бронзу», а Богдан Бондаренко лише в перестрибуванні поступився званням чемпіона змагань канадцю Дереку Друену.

Першу нагороду до скарбниці збірної України покляла Людмила Оляновська. Аби здолати 20-кілометрову дистанцію, наші спортсменці здобули менш ніж півтори години – 1:28.13. Випередили підопічну тренера Анатолія Соломіна лише господарки змагань – представниці Піднебесної Лю Хонг та Лю Сючжи, які приміряли відповідно «золото» і «срібло» змагань. Ще одна українка – Надія Боровська перетнула фінішну стрічку 11-тою. Як зізналася бронзова призерка ЧС, вона навіть не розраховувала на медаль, оскільки перед відповідальними стартами у неї через проблеми із здоров'ям випав майже місяць тренувань.

Людмила Оляновська розповіла також, що їй дуже допомогла підтримка колег по збірній та наставник тренера. «Побачила наших хлопців з ходьби – Івана Лосева та Руслана Дмитренка, вони махали українським прапором. І я як побачила цей рідний стяг, мене наче щось підтохнуло вперед... А тренер Анатолій Соломін мене по дистанції коригував, за що йому велике спасибі. Великий уклін за те, що він мене підвів до такого старту», – цитує спортсменку сайт Федерації легкої атлетики України. Склад повноваження діючого чемпіона світу в стрибках у висоту Богдан Бондаренко. Прикметно, що наш спортсмен змушений був задовольнитися «сріблом» 30 серпня – якраз у свій день народження! Але з іншого боку, варто нагадати, що цього сезону українець через травму ноги пропустив ледь не більшу частину стартів. Тим не менш, у Пекіні Бондаренко пробився до чільної трійки, яка взяла висоту 2,33 м. З однаковим результатом фінішували у секторі висотників улюбленець місцевих публіки китаець Чжан Говей, олімпійський чемпіон 2012 року канадець Дерек Друен і наш Богдан Бондаренко. Усі вони на попередніх висотах жодного разу не схилили, однак наступну планку на наступній позначці 2,36 ніхто підкорити не зміг. Оскільки три атлети поділили між собою перше місце не можуть, переможця судити вирішили визначити за результатами перестрибування. 2,36 знову ніхто з тріо лідерів не здолав, а коли планку опустили на 2,34 переможний стрибок вдавса заокеанському спортсмену. Таким чином, Бондаренко і Говей розділили «срібло» чемпіонату.

ВШАНУВАННЯ | В УЖГОРОДІ ВІДБУВСЯ МЕМОРІАЛ КИРПИ

ФУТБОЛІСТИ ВСТАНОВИЛИ РЕКОРД МАСОВОСТІ

Доброю традицією на Закарпатті стало проведення спортивних змагань пам'яті Героя України, колишнього міністра транспорту і зв'язку Георгія Кирпи. Меморіал традиційно відбувається за активного сприяння обласної галузевої профспілки залізничників.

Голова оргкомітету змагань, голова Ужгородської територіальної профорганізації Львівської залізниці Ярослав Афтанас

Сергій БАРАНЧИКОВ
спеціально для «ПВ»

Ужгородському турнірі з міні-футболу було встановлено рекорд масовості: його учасниками стали 34 команди, в тому числі

залізничники з Ужгородщини та Словаччини. Представницькі змагання проходили в двох групах: серед підрозділів залізниць та керівного складу. Перше місце серед працівників залізничників завоювала коман-

да «Укрзалізниці», яка в серії п'яти перемогла футболістів вагонного експлуатаційного депо Ужгорода. Треті призери – команда станції «Чоп». Серед команд керівного складу вирішальна зустріч між футболістами Тернопільської дирекції залізничних перевезень та партії «Відродження» також закінчилась нічиєю, а в серії 11-метрових влучнішими були тернопільяни. «Бронзу» турніру приміряли співробітники Львівської дирекції залізничних перевезень. Іншим видом престижних змагань пам'яті Георгія Кирпи став традиційний турнір із шахів. Серед 46 його учасників один міжнародний майстер, двоє майстрів ФІДЕ, 16 кандидатів у майстри. Переможцем меморіалу став Василь Гуйван. Другою фі-

нішувала 13-разова чемпіонка Закарпаття Ольга Юшко, третім – Олександр Подгорнов. До програми турніру також входили змагання з нардів. Перше місце тут виборов наш гість з Вірменії Жирайр Геворкян. Другим призером став Віктор Курін (залізничник СЕС-8), третім – Василь Маринець (Хустська дистанція колі). На закінчення призером змагань у видах спорту були вручені нагороди – кубки, медалі, дипломи організаторів. Усі учасники отримали пам'ятні сувеніри від Міжнародного благодійного фонду Георгія Кирпи. Нагороди вручили великий ентузіаст і організатор спорту, голова Ужгородської територіальної профорганізації Львівської залізниці Ярослав Афтанас та інші члени оргкомітету.

Посвята у студенти в Академії праці, соціальних відносин і туризму

З вітальним словом виступає Голова ФПУ Григорій Осовий

Першокурсників вітає ректор Академії Вікторія Буяшенко

1 вересня – День знань

Кирило ЛАТИШЕВ, «ПВ»
Фото автора

Якщо вірити погоді, то за вікном – розпал літа, проте календар вже показує перші осінні дні. Трохи огортає сум, що весела і тепла пора року завершується. Першого вересня – Свято першого дзвоника. Діти з величезними букетами квітів прямують до школи. Погляньмо, як цей день минув цьогоріч.

Особливим і пам'ятним цей день є для маленьких школярів-першокласників, адже завершуються безтурботні дні дитинства, діти дорослішають, стають учнями. Дуже цікаво спостерігати за емоціями маленьких

першачків – хлопчики намагаються бути серйозними, а дівчаток годі їй роздивитися за величезними бантами. Міцно тримаючись за батьківську руку, з острахом, але разом з тим із цікавістю вони роблять перший крок у шкільне життя. Це їхні перші сходинок на шляху до знань.

Трохи по-іншому виглядають старші школяри, за виразом облич яких можна прочитати запитання: «Невже літо закінчилося і час навчатися?» Хтось із них скучив за школою, товаришами, вчителями, а хтось не проти, аби літо тривало й тривало.

Урочистим 1 вересня також є і для студентів нашої країни, надто для тих, для кого вперше цього дня відчинилися двері вишів. Розпочинаються захопливі студентські будні. На День знань та посвяту першокурсни-

ків у студенти до Академії праці, соціальних відносин і туризму завітав Голова ФПУ Григорій Осовий, який привітав із початком навчального року студентів, їхніх батьків та викладачів закладу.

Особливого святкового настрою у цей день додають букети квітів, усміхнені та святково одягнені діти та їхні батьки. Все готово до Першого дзвоника – ще трохи і його гучний дзвін пролунає на урочистих лінійках у кожній школі України, сповіщаючи про початок занять.

Цього святкового дня у всіх навчальних закладах також згадують про воїнів-захисників нашої країни, дарують їм дитячі листівки, підтримують теплим словом. Чимало шкіл запровадили традицію вишиванок як одного з елементів шкільної форми учнів. Чудова ідея!

Отож вітаємо всіх зі Святом знань!